Ἀνθρωπιστικὴ ἢ Τεχνικὴ Παιδεία;

(Ἴδε σελίδα 161)

ΙΟΥΛΙΟΣ — ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1963

ΕΤΟΣ Α' ◆ ΑΡΙΘ. 6

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

MODERN EDUCATION & FOREIGN LANGUAGES

A MONTHLY REVIEW

Published
with the cooperation of the
INSTITUTE OF AMERICAN STUDIES - I.A.S.
ATHENS

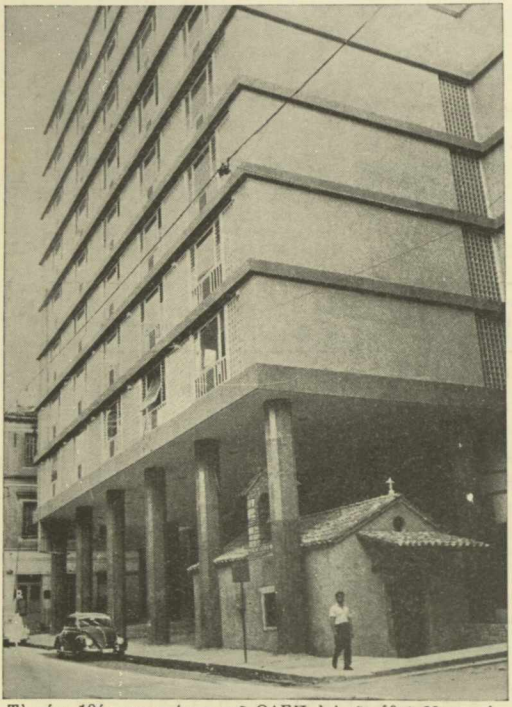

Τὸ νέον 10όροφον κτίριον τοῦ ΟΔΕΠ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως, ὅπου μετεφέρθη τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Κάτωθεν τοῦ μεγάρου διακρίνεται ἡ εἰς τὸ οἰκόπεδον αὐτοῦ εὑρισκομένη μικρὰ παλαιὰ ἐκκλησία τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου, διὰ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη φροντὶς ὅπως παραμείνῃ ἀνέπαφος.

◆ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

◆ ΟΡΓΑΝΟΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

◆ ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΚΩΝΣΤ. Α. ΓΕΡΑΡΔΟΣ

◆ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ : ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ — IAS

◆ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΜΕΓΑΡΟΝ Ι.Α.Σ. - ΦΕΙΔΙΟΥ 5 γ ΤΗΛ. 620.180 - 621.276

ΑΘΗΝΑΙ

MODERN EDUCATION & FOREIGN LANGUAGES

A MONTHLY REVIEW

Editor : CONST. A. YERARDOS

Published with the cooperation of the

INSTITUTE OF AMERICAN STUDIES - I.A.S.

Annual Subscription :

In Greece... Drs. 100 In other Countries $ 10

OFFICES : IAS Building, 5c Pheidiou St., Athens, Greece
Tel. No. 620.180

VOLUME I JULY - AUGUST 1963 NUMBER 6

CONTENTS

	Page
— New Orientations in Modern Education, by Mr. Henning Friis, President of an O. E. C. D. Committee	157
— Viewpoints	158
— A Swedish Proposal for the Founding of a Private University	159
— The Aim that Matters	160
— Humanistic or Technical Education ? Views of Prof. Louis de Broglie	161
— The Humanistic Character of the Physical Sciences	162
— The Teaching of Religion	163
— University Education for All, by Mr. Arnold Toynbee	164
— Can Teachers be Replaced by Machines ? by Prof. Pleynel, Director of the French Institute of Education	165
— Educational Problems in Israel, by Mr. Abba Eban, Israel Minister of Education	166
— Finland : A Country without Illiteracy, by Mr. G. Giovannini	167
— Technical Education for Industry in England	168
— Intensive Vocational Education in Greece, by Mr. N. Polyzos, Director of Social and Labor Policy in the Ministry of Coordination	169
— The University of Cracow Celebrates its 600th Anniversary	170
— Educational News from Greece	171
— Educational News around the World	172
— The Professional Equipment of Teachers, by Mr. John D Logan Jr. (in English)	173

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ - ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Γραφεῖα : Μέγαρον ΙΑS—Φειδίου 5 γ—Ἀθῆναι
Τηλ. 620-180 — Τηλ. Συντάξεως 621-276 — Τηλ. Διαφημίσεων : 621-276

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑΙ :

Ἰδιωτῶν :	Δρ. 100	Ὀργανισμῶν	Δρ. 300
Σπουδαστῶν	» 60	Ἐξωτερικοῦ	$ 10.—

(Ἐμβάσματα : Κωνστ. Γεράρδον, Αἰγινήτου 12, Ἀθῆναι)

Εἰς ὅσους ἡ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ» ἀποστέλλεται ἄνευ ἐντολῆς, ἀποστέλλεται τιμητικῶς καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκ μέρους των ὑποχρεώσεως.

Ὑπεύθυνος Συντάξεως : Κωνστ. Α. Γεράρδος, Αἰγινήτου 12, Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου : Μ. Χ. Ροδάκης, Κολχίδος 39

Χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται

Τύποις: Χ. ΡΟΔΑΚΗ & Σία — Γερανίου 7 — 533.965

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

ΕΤΟΣ Α' ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1963 ΑΡΙΘ. 6

Περιεχόμενα

Νέοι προσανατολισμοὶ εἰς τὴν σύγχρονον ἐκπαίδευσιν. Τοῦ κ. Henning Friis, προέδρου Ἐπιτροπῆς Ο. Ο. Σ. Α.	Σελ. 157
Σημειώματα	» 158
Σουηδικὴ πρότασις διὰ τὴν ἵδρυσιν ἰδιωτικοῦ πανεπιστημίου	» 159
Ἐκεῖνο ποὺ προέχει	» 160
Ἀνθρωπιστικὴ ἢ Τεχνικὴ παιδεία ; Ἀπόψεις τοῦ κ. Λουΐ ντὲ Μπροῖλ	» 161
Ὁ ἀνθρωπιστικὸς χαρακτὴρ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν	» 162
Ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν	» 163
Πανεπιστημιακὴ μόρφωσις δι' ὅλους. Τοῦ κ. Arnold Toynbee.	» 164
Εἶναι δυνατὸν νὰ καταργηθῇ ὁ διδάσκαλος ἀπὸ τὰς μηχανάς ; Τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γαλλ. Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου κ. Πλενὲλ	» 165
Ἐκπαιδευτικὰ προβλήματα τοῦ Ἰσραήλ. Τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας τοῦ Ἰσραὴλ κ. Ἄμπα Ἔμπαν.	» 166
Φινλανδία· μία χώρα χωρὶς ἀναλφαβήτους. Τοῦ κ. G. Giovannini	» 167
Εἰδικὴ ἐκπαίδευσις διὰ τὴν Βιομηχανίαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν	» 168
Ἐντατικὴ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦ κ. Ν. Πολύζου, διευθυντοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ.	» 169
Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κρακοβίας ἑορτάζει τὴν 600ίδα του	» 170
Ἑλληνικαὶ ἐκπαιδευτικαὶ εἰδήσεις	» 171
Ἐκπαιδευτικαὶ εἰδήσεις ἀπὸ παντοῦ	» 172
Ἡ διδασκαλία τῆς προφορᾶς. Τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τοῦ ΙΑΣ καθηγ. κ. J. D. Logan Jr. (ἀγγλιστί)	» 173

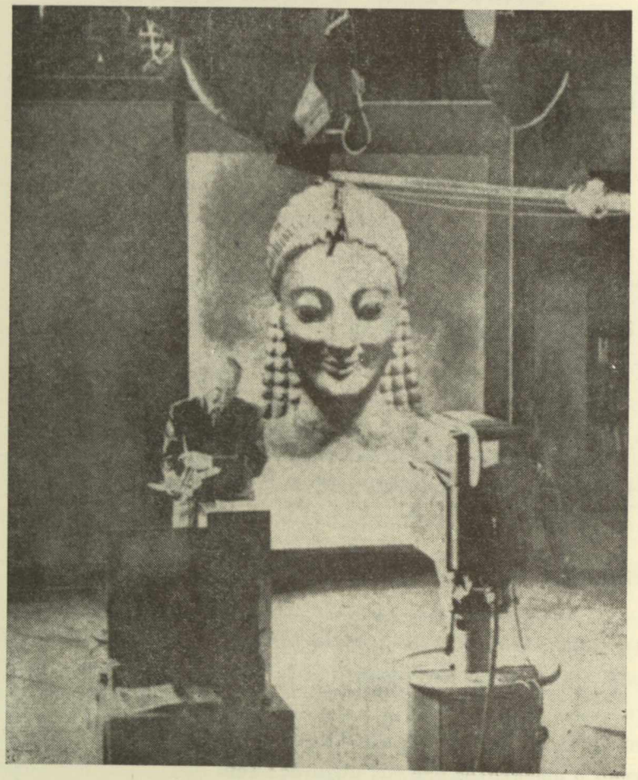

ΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

Τὸ θέμα τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς τηλεοράσεως καὶ τῶν ἄλλων τεχνικῶν μέσων εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν πρώτην ἐπικαιρότητα, καὶ συζητεῖται εὐρύτατα εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς κύκλους τῶν προηγμένων ἐθνῶν. Εἰς τὴν σελ. 165 τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιεύομεν λίαν ἐνδιαφέρουσαν σχετικὴν μελέτην τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γαλλικοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καθηγητοῦ κ. Πλενέλ. Εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἡ χρησιμοποίησις τῆς τηλεοράσεως ἔλαβε τεραστίαν ἀνάπτυξιν καὶ πολλαπλασιάζονται ταχύτατα εἰς ὅλα τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα οἱ προοριζόμενοι διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν πομποί, ἀσύρματοι ἢ ἐνσύρματοι (κλειστοῦ κυκλώματος). Εἰς τὴν φωτογραφίαν (ἀριστερὰ) ὁ καθηγητὴς κ. Ι. Α. Ρίτσαρντς, διακεκριμένος κριτικὸς καὶ ποιητής, σχολιάζει τὴν «Ἰλιάδα» εἰς σειρὰν ἐκπομπῶν τοῦ σταθμοῦ ἐκπαιδευτικῆς τηλεοράσεως τῆς Βοστώνης.

Νέοι Προσανατολισμοὶ διὰ μίαν Συγχρονισμένην Ἐκπαίδευσιν

Αἱ προσπάθειαι τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων τῶν μεσογειακῶν χωρῶν

Τοῦ κ. HENNING FRIIS

Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιστημονικοῦ καὶ Τεχνικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Ο.Σ.Α.

Ἀπὸ ἐμπεριστατωμένην ἀνακοίνωσιν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιστημονικοῦ καὶ Τεχνικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ἀναπτύξεως κ. Henning Friis *σχετικῶς μὲ τὰς προσπαθείας τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν, ἀναδημοσιεύομεν κατωτέρω ἀπόσπασμα ἀναφερόμενον εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τὰ ἐφαρμοζόμενα σχετικὰ προγράμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς ἄλλας μεσογειακὰς χώρας :*

Ἡ ΕΠΙΤΡΟΠΗ τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. ἔδωσε ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἐπιστημονικὴ ἀνάπτυξις καθὼς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐκπαιδεύσεως θέτουν εἰδικὰ προβλήματα. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν δὲν ἐδόθη ἐπαρκὴς σημασία εἰς τὰς ἐπενδύσεις, αἱ ὁποῖαι διατίθενται διὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ προγράμματα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τὰ προγράμματα τεχνικῆς βοηθείας. Δὲν ἀνεγνωρίσθη ὁ ζωτικὸς ρόλος τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀνθρωπίνων πόρων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ὑψηλῆς εἰδικεύσεως ἐργατικοῦ δυναμικοῦ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Καθὼς δὲν ἀνέπτυξαν τὸ ἀνθρώπινον κεφάλαιόν των, πολλαὶ ἀνεπτυγμέναι καὶ ὑπανάπτυκτοι χῶραι ἔχουν περιωρισμένας δυνατότητας ἀξιοποιήσεως νέων πόρων. Ἐπὶ πλέον, ἡ ἀνισορροπία αὕτη μεταξὺ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμψύχου κεφαλαίου καὶ τοῦ φυσικοῦ κεφαλαίου εἶναι κατὰ τοσοῦτον σοβαρωτέρα καθ' ὅσον αἱ ἐπενδύσεις αἱ ὁποῖαι διατίθενται διὰ τὴν ἁπλῆν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν χαρακτηρίζονται ἀπὸ μίαν ἰδιαιτέρως βραδεῖαν ὡρίμανσιν καὶ πρέπει νὰ παρέλθῃ πολὺς χρόνος πρὶν ἢ ἐπιτευχθοῦν ἀποτελέσματα ὑπὸ μορφὴν εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἐπιτροπὴ δίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν μακροπροθέσμων ἀναγκῶν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν μεσογειακὴν περιοχὴν καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν πολιτικῆς ἐπιτρεπούσης τὴν ἐξάλειψιν τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐκπαιδεύσεως διαθεσίμων πόρων. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Πορτογαλίαν, τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Γιουγκοσλαβίαν κατεστρώθησαν βασικὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν δυνατὴν τὴν μελέτην ὡρισμένων τρόπων ἐξαλείψεως τῆς ἀποστάσεως ταύτης. Μεταξὺ ἄλλων, ἀντικειμενικὸς σκοπός των εἶναι ἡ δημιουργία ἐθνικῶν κέντρων δημιουργίας ἐκπαιδευτῶν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐπιστημῶν, τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιστημονικῶν μέσων εἰς ὡρισμένα πανεπιστήμια, τὴν πειραματικὴν χρησιμοποίησιν ὡρισμένων μεταρρυθμίσεων εἰς τὰ προγράμματα σπουδῶν ὡς καὶ «κινητῶν μονάδων» διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐπιστημῶν.

Ἡ τόλμη τὴν ὁποίαν αἱ κυβερνήσεις τῶν μεσογειακῶν χωρῶν φέρουν εἰς τὴν πειραματικὴν χρησιμοποίησιν τῶν νέων αὐτῶν μεθόδων σχεδιοποιήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως, δὲν εἶναι μόνον ἕνα ἰσχυρὸν κίνητρον διὰ τὴν ἐθνικήν των ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ καὶ ὑποκινεῖ νέας ἰδέας καὶ μεθόδους αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνδιαφέρουν ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἐπιτροπὴ ὠργάνωσε ἕνα μορφωτικὸν πρόγραμμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς νέους εἰδικοὺς τῆς Βορείου Εὐρώπης καὶ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ὅπως ἀφομοιώσουν τὰ ἀποτελέσματα τῆς πείρας ταύτης καὶ τὰ μεταφέρουν εἰς τὴν ἰδίαν των χώραν καὶ τὰς ὑπαναπτύκτους τοιαύτας. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ σχεδίου τούτου ἀπέδειξε τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον τῶν νέων οἰκονομολόγων καὶ στατιστικολόγων τῶν χωρῶν τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. ὅπως προετοιμασθοῦν διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν.

Ἡ σχεδιοποίησις εἰς ἐθνικὴν κλίμακα, ἰδίως ὅταν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς ἕνα τομέα θίγοντα τόσον ἀμέσως τὸν ἄνθρωπον, ὅσον ἡ ἐκπαίδευσις, δημιουργεῖ ἀκόμη εἰς πολλοὺς κύκλους ποιάν τινα ἀμφιβολίαν. Καὶ ἐν τούτοις, εἶναι δύσκολον νὰ μὴ βλέπωμεν ὅτι ὅταν θέλομεν νὰ θέσωμεν τὴν συνεχῆ πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνικῆς εὐημερίας καὶ τῆς εὐημερίας ἑκάστου ἀτόμου, πρέπει ἕνα ὁλονὲν μεγαλύτερον ποσοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ νὰ φθάνῃ εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον μορφώσεως καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Δὲν ἀπέχει ἤδη ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον οἱ ἐπιστήμονες, ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν, ἕκαστος πολίτης καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ πολιτικοὶ θὰ πρέπει νὰ ἔχουν περισσότερον θεμελιωμένην κατανόησιν ἀπὸ ἐκείνην ἡ ὁποία ἦτο μέχρι τοῦδε ἀναγκαία. Ἐπὶ πλέον, ἡ κοινωνικὴ ἐξέλιξις ἀσκεῖ ὁλονὲν ἰσχυροτέραν πίεσιν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς διευρύνσεως τῶν δυνατοτήτων τῆς ἐκπαιδεύσεως. Συνεπῶς, ἡ ἐκπαίδευσις δέον ὅπως μὴ θεωρῆται πλέον κάτι τὸ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὸ κύριον θέμα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς χώρας. Δοθέντος ὅτι τὰ μέλη τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. ἀνεγνώρισαν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις προετοιμάζει τοὺς δρόμους τοὺς ὁποίους ἀκολουθεῖ ἡ οἰκονομία, τὰ προβλήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως κατέχουν σήμερον σημαντικωτάτην θέσιν εἰς τὰς δραστηριότητας τῆς ὀργανώσεως.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Τὸ νέον ἐκπαιδευτικὸν ἔτος

Το ΝΕΟΝ ἐκπαιδευτικὸν ἔτος ἀρχίζει ἐντὸς ὀλίγου. Μαθηταὶ καὶ σπουδασταί, γονεῖς καὶ συγγενεῖς, ἐκπαιδευτικοὶ παντὸς βαθμοῦ, κρατικαὶ ὑπηρεσίαι, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία ἀτενίζουν μὲ ἐντεταμένον ἐνδιαφέρον πρὸς τὴν ἀρχομένην ἐκπαιδευτικὴν περίοδον. Καὶ ἀναλογίζονται μὲ ἀγωνίαν τὰς «ἐλλείψεις» καὶ τὰ «κενά».

Βέβαιον εἶναι ὅτι ἀπὸ πέρυσι ἕως ἐφέτος πολλὰ ἐβελτιώθησαν κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ πολλὰ ἤρχισαν νὰ βελτιοῦνται· δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τὰ εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα τῶν λαμβανομένων μέτρων δὲν εἶναι πάντοτε ἄμεσα καὶ ὀφθαλμοφανῆ. Ἀπαιτεῖται συχνὰ πολὺς ἢ ὀλίγος χρόνος διὰ νὰ συντελεσθοῦν καὶ νὰ καρποφορήσουν. Φυσικά, πάμπολλα εἶναι καὶ τὰ ἀπομένοντα νὰ γίνουν. Τεράστιαι παραμένουν πάντοτε αἱ ἀνάγκαι τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μέγιστα τὰ κενά.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, χωρὶς νὰ παραγνωρίζωμεν τὴν σημερινὴν πραγματικότητα καὶ τὰς ἑλληνικὰς δυνατότητας, χωρὶς νὰ ἀξιῶμεν τὰ ἀκατόρθωτα, καὶ χωρὶς μάλιστα νὰ ζητῶμεν καὶ νὰ ἀναμένωμεν τὰ πάντα ἀπὸ τὸ κράτος, πιστεύομεν εἰλικρινῶς ὅτι πολλά, πάρα πολλὰ ἀκόμη ἠμπορεῖ νὰ γίνουν καὶ πολλὰ νὰ βελτιωθοῦν μὲ καλὴν θέλησιν, μὲ σύντονον προσπάθειαν τοῦ καθενός, μὲ μεγαλυτέραν ἐπίγνωσιν ὑποχρεώσεων καὶ εὐθυνῶν ὅλων μας, μὲ πρακτικὸν νοῦν... Ἀποτελεῖ μέγα καὶ ἐπικίνδυνον σφᾶλμα τὸ γενικὸν ἄλλωστε καὶ σύνηθες νεοελληνικὸν φαινόμενον νὰ ἀναμένωμεν τὴν θεραπείαν ὅλων τῶν ἐλλείψεων καὶ ὅλων τῶν τρωτῶν, νὰ ἐξαρτῶμεν τὰ πάντα ἀπὸ τὰς πολυθρυλήτους «πιστώσεις», καὶ νὰ τὰς ἀναμένωμεν μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια, ἐπαναπαύοντες τὴν συνείδησιν μας μὲ τὴν πρόχειρον καὶ εὔκολον αὐτὴν δικαιολογίαν.

Ὅλα τὰ προβλήματα δὲν εἶναι μόνον προβλήματα χρημάτων, οὔτε λύονται μόνον μὲ χρήματα.

Πολλὰ δύνανται νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐν ὅλῳ, ἢ ἔστω ἐν μέρει, μὲ πρωτοβουλίαν, μὲ προσπάθειαν, μὲ πρακτικὸν νοῦν, μὲ καταπολέμησιν τοῦ γραφειοκρατικοῦ πνεύματος. Ἡ στενότης τῶν μέσων, ἀντὶ νὰ μᾶς ἀπογοητεύῃ, νὰ μᾶς ὠθῇ εἰς μοιρολατρικὴν ἀδράνειαν πρέπει τουναντίον νὰ ἐντείνῃ τὰς προσπαθείας μας, νὰ ὀξύνῃ τὴν σκέψιν μας, νὰ αὐξάνῃ τὰς εὐθύνας ἑνὸς ἑκάστου εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ μεγίστου θέματος τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἕνα παράδειγμα

ΕΝΑ ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΟΝ καὶ πολυσήμαντον παράδειγμα ὅτι πολλὰ ζητήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν εἶναι πάντοτε ζητήματα «πιστώσεων», καὶ ὅμως δὲν λύονται, οὔτε προωθοῦνται, ἀλλὰ τουναντίον περιπλέκονται καὶ τελματοῦνται εἰς βαθμὸν ἀφάνταστον ἄνευ ἀποχρῶντος — δηλ. φανεροῦ καὶ δεδικαιολογημένου — λόγου, εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν ἐν Ἑλλάδι.

Εἶναι γνωστὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παρούσης ἐπιθεωρήσεως — ὑποδηλούμενον ἄλλωστε καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ τίτλου της — διὰ τὰ θέματα τῆς διδασκαλίας ξένων γλωσσῶν, αἱ ὁποῖαι κατέστησαν σήμερον ἀπαραίτητοι διὰ τὸν Ἕλληνα. Καὶ ἐπανειλημμένως ἀφιέρωσεν ἄρθρα καὶ σχόλια ἐπ' αὐτῶν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο εἰσέρχεται αἰσίως, μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς νέας ἐκπαιδευτικῆς περιόδου, εἰς τὸ 18ον (Σ.Σ.Δὲν πρόκειται περὶ λάθους τοῦ τυπογραφείου!) ἔτος τῆς ἐκκρεμότητος αὐτοῦ.

Ὁριστικὴ ἢ προσωρινὴ λύσις

ΦΥΣΙΚΑ, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς νέας σχολικῆς περιόδου, δὲν εἶναι εὔκολον νὰ δοθῇ ὁριστικὴ λύσις εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ διδομένη, δὲν εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀμέσως. Θὰ ἀπαιτηθῇ πάντοτε ὀλίγος—ἢ πολὺς—χρόνος διὰ νὰ συμμορφωθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τοὺς τεθησομένους νέους κανόνας. Παρίσταται ὡς ἐκ τούτου διὰ πάντα λογικῶς σκεπτόμενον ἄνθρωπον ἄμεσος ἀνάγκη μιᾶς προσωρινῆς ρυθμίσεως, κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς παρὰ τοῦ κ. Γρηγ. Κασιμάτη δοθείσης πέρυσι προσωρινῆς λύσεως. Πᾶσα καθυστέρησις εἰς τὴν τοιαύτην ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος, συνεπάγεται τεραστίας ζημίας ὄχι μόνον διὰ τὰς σχολὰς ξένων γλωσσῶν, ἀλλὰ καὶ δι' ἑκατοντάδας ἐκπαιδευτικῶν ποὺ ἐργάζονται εἰς αὐτάς, διὰ χιλιάδας σπουδαστῶν, καὶ δι' ὁλόκληρον τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν.

Ἐπιβαλλομένη διευκρίνισις

ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗΝ δημιουργίας ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐπανειλημμένως ἐτονίσαμεν, ὅτι διὰ τὴν διαιώνισιν τοῦ ζητήματος οὐδεμία εὐθύνη βαρύνει καὶ τὸν τέως Ὑπουργὸν Παιδείας κ. Γρηγ. Κασιμάτην. Τοὐναντίον, ὁ κ. Κασιμάτης ἀντιμετώπισε πάντοτε ρεαλιστικὰ καὶ ἐποικοδομητικὰ τὸ ζήτημα. Μόλις ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον, ἔδωσεν ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον τοῦ προεδρείου τῆς Ἑνώσεως Ἐπαγγελματικῶν καὶ Τεχνικῶν Σχολῶν ἐντολὴν εἰς τὰς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας ὅπως καταρτίσουν σχέδιον ὁριστικῆς ρυθμίσεως. Ταὐτοχρόνως, ἔδωσε καὶ τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν προσωρινὴν λύσιν πρὸς ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως.

Μετὰ πάροδον χρόνου, ὁ κ. Ὑπουργὸς ΕΠΑΝΕΛΑΒΕΝ ἐκ νέου τὴν ἐντολήν. Καὶ ὅταν διεπίστωσεν ὅτι αἱ ἁρμόδιαι Ὑπηρεσίαι δὲν ἠδύναντο — ἢ δὲν ἐπεθύμουν — νὰ δώσουν λύσιν εἰς τὸ θέμα, δὲν ἐδίστασε νὰ συγκροτήσῃ εἰδικὴν Ἐπιτροπήν, ἐξ ἁρμοδίων προσώπων. Δὲν παρέλειψε δὲ νὰ λάβῃ καὶ τὰ κατάλληλα μέτρα, ὥστε ἡ εἰς ἐπιτροπὴν παραπομπὴ τοῦ ζητήματος νὰ μὴ ἀποβῇ ὡς συνήθως εἰς τὴν Ἑλλάδα παραπομπὴ εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας. Ἀφ' ἑνός, ἔθεσεν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐπιτροπῆς ἐξωϋπηρεσιακὴν προσωπικότητα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔταξεν ἐξάμηνον προθεσμίαν πρὸς περάτωσιν τοῦ ἔργου της. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεράτωσε πράγματι τὸ ἔργον της ἐντὸς τοῦ καθωρισμένου χρόνου, καὶ μόνον ἡ ἀτυχὴς σύμπτωσις τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ κ. Κασιμάτη ἐκ τοῦ Ὑπουργείου ἀνέστειλε τὸν ὁριστικὸν τερματισμὸν τοῦ ζητήματος. Δὲν παύει ὅμως νὰ παραμένῃ γεγονός, ὅτι ὑπάρχει ἤδη τὸ σχέδιον τῆς ὁριστικῆς ρυθμίσεως, καταρτισθὲν ὁμοφώνως παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ δὲν ἀπομένει παρὰ ἡ κύρωσίς του.

Τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

Σουηδικὴ πρότασις διὰ τὴν ἵδρυσιν ἰδιωτικοῦ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἀθηνῶν

◆ Ἡ λειτουργία του κρίνεται πολλαπλῶς χρήσιμος διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἑλληνικῆς ἀνωτάτης παιδείας καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου

ΗΕΓΚΡΙΤΟΣ ἡμερησία ἐφημερὶς «ΒΗΜΑ» ἐδημοσίευσε προσφάτως πληροφορίας ἐκ Παρισίων κατὰ τὰς ὁποίας, εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ἐκεῖ λειτουργοῦντος «κονσόρτσιουμ» διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς Ἑλλάδος, ὑπεβλήθη Σουηδικὴ πρότασις διὰ τὴν ἵδρυσιν ἰδιωτικοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἀθηνῶν. Ἐὰν τελικῶς ἡ πρότασις αὐτὴ υἱοθετηθῇ, θὰ ἱκανοποιήσῃ πολλοὺς ξένους καὶ Ἕλληνας, ἀσχολουμένους μὲ τὰ οἰκονομικά, ἐκπαιδευτικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα τοῦ τόπου μας καὶ οἱ ὁποῖοι φρονοῦν ὅτι ἡ ἵδρυσις ἑνὸς ἰδιωτικοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ἑλλάδα, θὰ ἐπιφέρῃ ἐπαναστατικὰς μεταβολὰς ἀπὸ πλευρᾶς σημερινῆς καταστάσεως ἀνωτάτης παιδείας. Συγκεγκριμένως, ὑποστηρίζουν ὅτι ἕνα τοιοῦτον ἵδρυμα, χρηματοδοτούμενον π.χ. δι' ἑνὸς κονδυλίου ἐκ 50 ἑκατομμυρίων δολλαρίων καὶ λειτουργοῦν μὲ βάσιν τὴν πεῖραν παρεμφερῶν ξένων ἱδρυμάτων, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξυψώσῃ τὴν μελέτην τῶν ἐπιστημῶν εἰς διεθνῆ ἐπίπεδα, ἀφοῦ θὰ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ χρησιμοποιήσῃ ἀρίστους ἐπιστήμονας τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ποὺ λόγῳ διαφόρων λόγων, παραμένουν τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀχρησιμοποίητοι ἀπὸ τὰ πανεπιστημιακά μας ἱδρύματα.

Συγχρόνως, ἡ παρουσία καὶ μόνον εἰς τὴν χώραν μας ἑνὸς τοιούτου ἱδρύματος, θὰ προεκάλει εἰς ἄμιλλαν τὰ ἄλλα μας ἀνώτατα πνευματικὰ ἱδρύματα, μερικὰ ἐκ τῶν ὁποίων καθυστεροῦν ἀπὸ πλευρᾶς διδακτέας ὕλης, βιβλίων, προσωπικοῦ καὶ ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ὀργανώσεως καὶ ἀπὸ μίαν γραφειοκρατίαν, ἀπάδουσαν εἰς τὸν προορισμόν των καὶ ταλαιπωροῦσαν διδασκομένους καὶ διδάσκοντας.

Τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως ἰδιωτικῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων ἐθίγη ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Οἰκονομικοῦ Βήματος» πρὸ πολλοῦ καὶ συγκεκριμένως διὰ κυρίου ἄρθρου τοῦ διευθυντοῦ τοῦ «Οἰκονομικοῦ Ταχυδρόμου» καὶ τέως ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου κ. Α. Κανελλοπούλου, δημοσιευθέντος τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1962. Εἰς τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἐσημειοῦντο καὶ τὰ ἑξῆς: «Δὲν εἶναι ὀρθοὶ οἱ δισταγμοὶ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν παροχῆς ἀνωτάτης παιδείας ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἱδρυμάτων. Ὁ ρόλος τῶν τοιούτων ἱδρυμάτων θὰ εἶναι διττός. Τὸ μὲν νὰ μετατεθῇ εἰς αὐτὰ ἓν μέρος τῶν κρατικῶν δαπανῶν, τὸ δὲ θὰ ἀσκηθῇ αὐτόματος πίεσις προσαρμογῆς, ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ ἀνανεώσεως εἰς τὰ ὑφιστάμενα σήμερον δημόσια ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐκπληροῦν πάντοτε πλήρως τὸν προορισμόν των, καὶ τοῦτο οὐχὶ πάντοτε διὰ λόγους ἐλλείψεως πόρων».

Οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν δημιουργίαν ἑνὸς τοιούτου ἱδρύματος προβάλλουν καὶ ἕνα ἀκόμη ἐπιχείρημα. Δηλαδὴ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπορροφήσῃ ὅλους ἐκείνους τοὺς νεαροὺς Ἕλληνας ποὺ ἀναχωροῦν διὰ σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ποὺ ἐξοδεύουν ὄχι μόνον σημαντικὸν συνάλλαγμα, ἀλλὰ καὶ μέρος τῶν εἰς νέους ἀνθρώπους δυνάμεων τῆς πατρίδος, ἀφοῦ τὸ πλεῖστον ἐξ αὐτῶν παραμένει εἰς τὴν ξένην μονίμως μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν των.

Ἡ πρότασις ἀξίζει νὰ τύχῃ προσεκτικῆς καὶ εὐμενοῦς μελέτης, διότι ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τὴν παιδείαν κατάστασις ἔχει φθάσει εἰς τοιοῦτον κρίσιμον σημεῖον, ὥστε ξένοι παρατηρηταὶ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, νὰ μὴ διστάζουν εἰς ἰδιωτικάς των συνομιλίας, νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι ἀπὸ τὴν κατάστασιν αὐτὴν κινδυνεύει σοβαρῶς πλέον ἡ προσπάθεια διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας.

ἐκεῖνο ποὺ προέχει :

νὰ γίνωμεν «Ἄξιοι — διὰ τί πρᾶγμα ;»

Ἀπὸ τὴν ἐφετινὴν σχολικὴν λογοδοσίαν τοῦ διευθυντοῦ ἑνὸς ἐπισκοπικοῦ κολλεγίου τοῦ Cape Town τῆς Ν. Ἀφρικῆς, τοῦ καθηγητοῦ τῆς Νεωτέρας Ἱστορίας κ. H. J. Kidd, ἀποσπῶμεν τὴν κατωτέρω ἐμπνευσμένην περικοπὴν:

» Πρὶν περατώσω τὴν λογοδοσίαν μου αὐτήν, θὰ ἤθελα νὰ ἐπανέλθω πρὸς στιγμὴν εἰς ὅσα εἶπα ἀρχόμενος : σᾶς ἔκαμα τότε τὸν καθιερωμένον ἀπολογισμὸν τῶν ὅσων ἐπετελέσαμεν κατὰ τὴν λήξασαν ἐκπαιδευτικὴν περίοδον, τόσον εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἐργασίας, ὅσον καὶ εἰς τοὺς τομεῖς τῶν ἄλλων σχολικῶν ἐκδηλώσεων, ποὺ εἶναι ἐπίσης χρήσιμοι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σώματος. Ὅλα αὐτά, βέβαια, ἀποτελοῦν τὴν ρουτίνα κάθε σχολικῆς δραστηριότητος. Ἐὰν ὅμως, αὐτὰ καὶ μόνα, ἀπετέλουν τὴν ὅλην μας φροντίδα, τοῦτο θὰ ἐσήμαινε ὅτι δὲν ἔχομεν ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς πραγματικῆς μας ἀποστολῆς, ποὺ εἶναι κυρίως ἠθική. Ὅταν ἐσεῖς οἱ νέοι ἐγκαταλείψετε κάποτε τὰ θρανία, τότε, μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν, θὰ ἀντιλαμβάνεσθε πόσον ὁλοένα μικροτέραν σημασίαν θὰ ἔχουν τὸ ὅτι ἐπρωτεύσατε εἰς τὰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις ἢ εἰς τὸ ἄλμα εἰς ὕψος—ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὴν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν πειθαρχίαν ποὺ ἐδιδάχθητε διὰ νὰ ἐπιτύχετε τὰ ἀποτελέσματα αὐτά. Ἀντιθέτως, μὲ κάθε ἔτος ποὺ θὰ διαβαίνῃ, θὰ ἀποκτᾶ ὁλονὲν μεγαλυτέραν σημασίαν καὶ διὰ σᾶς ὡς ἄτομα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ζῆτε, τὸ τί εἶδος ἀνθρώπου ἐγίνατε, καὶ τὸ ποία εἶναι ἡ φιλοσοφία τῆς ζωῆς σας. Διότι δὲν μπορεῖτε νὰ περάσετε τὴν ζωὴν μέσα σὲ ἕνα εἶδος διαστημοπλοίου, εἰς μίαν κατάστασιν ἐλλείψεως ἠθικῆς βαρύτητος. Εἴσθε ἀναπόφευκτα συνδεδεμένοι μὲ τὰ ἠθικὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας μας, καὶ κάθε ἡμέραν ἡ στάσις σας θὰ προσθέτῃ θετικὰ ἢ ἀρνητικὰ στοιχεῖα διὰ τὴν διάσωσιν ἢ τὴν καταστροφὴν τῆς κοινωνίας αὐτῆς. Μία χριστιανικὴ σχολὴ δὲν ἐπιτελεῖ τὸν προορισμόν της ἐὰν δὲν ἀτενίζῃ πέραν ἑαυτῆς πρὸς τὴν εὐρυτέραν κοινωνίαν τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ μικρὸν μέρος, καὶ ἐὰν δὲν φροντίζῃ μὲ τὸ ἰδικόν της παράδειγμα καὶ μὲ τὸν χαρακτῆρα ἐκείνων τοὺς ὁποίους διαπλάσσει, νὰ κάμνῃ εἰς αὐτὴν τὴν κοινωνίαν μίαν συνεχῆ ἔνεσιν ἠθικῆς ἀκεραιότητος, ὀρθῆς κρίσεως, ἀλλὰ καὶ κάποιας σταγόνος ἀπὸ τὴν λυτρωτικὴν δύναμιν τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

»Ἴσως οἱ λόγοι μου αὐτοὶ ἠχήσουν περισσότερον ὡς κήρυγμα παρὰ ὡς σχολικὴ λογοδοσία. Δὲν λυποῦμαι διὰ τοῦτο : ἐκεῖνο ποὺ προέχει εἶναι ὁ σκοπός, τὸ πῶς θὰ γίνετε πνευματικῶς καὶ σωματικῶς ἄξιοι. «Ἄξιοι —διὰ τί πρᾶγμα ;» Ἄξιοι, θὰ ἔλεγα, διὰ νὰ ἐκπληρώσετε τὴν ἀποστολήν σας ὡς ἄτομα ἐνήλικα ὄχι μόνον φυσιολογικῶς ἀλλὰ καὶ πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς, μέσα εἰς μίαν κοινωνίαν τῆς ὁποίας τὰ προβλήματα ἀπαιτοῦν πᾶν ὅ,τι δύνασθε νὰ δώσετε ὡς χριστιανικὴν προσφοράν, καὶ τῆς ὁποίας οἱ κίνδυνοι καὶ αἱ περιπλοκαὶ δὲν πρέπει καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀγνοηθοῦν ἀπὸ σᾶς.»

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ Ἢ ΤΕΧΝΙΚΗ;

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΓΑΛΛΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ LOUIS DE BROGLIE

Ἡ ΤΤΧΗ τῆς ἀνθρώπινης νοήσεως στὴν καινούργια ἐποχὴ τῆς τεχνοκρατίας ὅπου ζοῦμε ἀπασχολεῖ ἰδιαιτέρως καὶ τὸν διάσημο Γάλλο φυσικὸ Λουΐ Ντὲ Μπρολί, τὸν δημιουργὸ τῆς κυματομηχανῆς, σὲ μιὰ σύντομη ἀνασκόπησι τῶν κατακτήσεων τῆς ἐποχῆς μας.

Ὁ κ. Ντὲ Μπρολὶ ἀναγνωρίζει πὼς ἡ νέα περίοδος ὅπου εἰσέρχεται ἡ ἀνθρωπότης ἔχει ὡς γνώρισμα ὅτι οἱ ἐφαρμογὲς τῶν ἐπιστημῶν θὰ διαδραματίζουν ὁλοένα καὶ σημαντικότερο ρόλο στὴ ζωὴ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Ἡ τεχνικὴ εἶναι προωρισμένη ἀπὸ τὴν φύσι της νὰ ἐξελίσσεται ὁλοένα καὶ πιὸ ραγδαῖα, γιατὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν πρόοδο ποὺ δημιουργεῖ νὰ πολλαπλασιάζῃ τὶς κατακτήσεις της. Καὶ γιὰ νὰ εἴμαστε ἀντικειμενικοὶ καὶ δίκαιοι, δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ ἀναγνωρίσωμε τὴν συμβολήν της γιὰ τὴν ἐξύψωσι γενικὰ τοῦ βίου μας. Ἤδη ὁ πλανήτης μας μὲ τὴν πυκνότητα καὶ τὴν ταχύτητα τῶν συγκοινωνιῶν ἀποτελεῖ ἕνα ἀδιαίρετο ἀνθρώπινο σύνολο. Οἱ τηλεπικοινωνίες ὑποχρεώνουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴν ἠμποροῦν πλέον νὰ διανοηθοῦν καμμιὰ κατάστασι ἀπομονώσεώς των. Οἱ ἄνθρωποι πλέον ἔχουν κοινὴ μοῖρα καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ κοινὴ μοῖρα δημιουργεῖ τὴν κοινὴ δυνατότητα τῆς περιπετείας τοῦ διαστήματος, ποὺ ἔρχεται ὡς διέξοδος γιὰ τὴν στενότητα ποὺ παρουσιάζει ὁ πλανήτης μας. Ἄλλωστε ὁ ἄνθρωπος πληθύνεται καὶ ἡ ζωὴ παρατείνεται: ἰατρική, χειρουργικὴ συμβάλλουν σ' αὐτὴν τὴν παράτασι καὶ πραΰνουν τὰ δεινά του. Ἐκ παραλλήλου ἡ πρόοδος τῆς βιολογίας διανοίγει, καθὼς λέγει ὁ Γάλλος σοφός, ἀπέραντες καὶ κάποτε ἀνησυχαστικὲς προοπτικές.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν εἶναι δεδομένο ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἐφεξῆς θὰ ζήσῃ ὑπὸ τὸν ἀστερισμὸ τῆς τεχνικῆς, πρέπει νὰ προσαρμόσῃ τὸ ἀνθρώπινο δυναμικό της πρὸς αὐτὸν τὸν νέο προσανατολισμό. Οἱ γιατροί, οἱ βιολόγοι, οἱ τεχνικοὶ θὰ εἶναι τὰ ἀναγκαῖα στελέχη γιὰ τὴν συντήρησι καὶ τὴν ἀνάπτυξι τῆς αὐριανῆς κοινωνίας. Θὰ ἀποτελοῦν τοὺς παράγοντες ποὺ θὰ ἐποπτεύουν καὶ θὰ καθοδηγοῦν τὴν ταχύτατη ἐξέλιξι τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Στὴν περίπτωσι, ὅμως, αὐτὴ ἀνακύπτει καὶ πάλι γιὰ τὸν Ντὲ Μπρολὶ τὸ τόσο συζητούμενο θέμα τῶν κατευθύνσεων καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς παιδείας. Καὶ φυσικά, καθὼς λέγει, αὐτὸ πρέπει πρωτίστως νὰ ἀπασχολήσῃ ἐκείνους ποὺ εἶναι ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ὀργάνωσι καὶ τὴν κατεύθυνσι τῆς παιδείας ἀναφορικὰ μὲ τὰ δυσχερῆ προβλήματα, ὑλικά, διανοητικὰ καὶ ἀκόμη καὶ ἠθικά, ποὺ ἡ λύσις των εἶναι ἀναγκαία ὅσο καὶ πλήρης δυσκολιῶν. Τὸ σπουδαῖον εἶναι ὅτι θὰ πρέπει νὰ συντελεσθῇ σὲ εὐρύτατη ἀναλογία μιὰ βαθειὰ μεταβολὴ στὶς μεθόδους καὶ τὰ συστήματα τῆς διαμορφώσεως τῶν νεανικῶν πνευμάτων.

Ἂν τὸ πρόβλημα αὐτὸ θεωρηθῇ ἀπὸ τὴν ἄποψι τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς μὲ τὰ ἀπαραίτητα στελέχη, ὑπάρχει ὁ κίνδυνος, ὅτι τὰ στελέχη αὐτά, ἐνῶ θὰ κατέχουν μιὰ ὑποδειγματικὴ τεχνικὴ καὶ εἰδικὴ παιδεία, θὰ εἶναι ἀπολύτως ἀπογυμνωμένα ἀπὸ γενικὴ μόρφωσι.

Ἐδῶ ὅμως ἀκριβῶς εἶναι ποὺ ἀνακύπτει ἡ μεγάλη δυσκολία. Τὸ θέμα τῆς γενικῆς μορφώσεως δὲν εἶναι θέμα μόνον συσσωρεύσεως γνώσεων, ἢ ἐμπλουτισμοῦ τῆς ἀξιολογικῆς ἐμπειρίας τοῦ κάθε ἀτόμου. Ἀντιθέτως εἶναι θέμα συνυφασμένο ἀπόλυτα μὲ αὐτὴν τὴν ὕπαρξι καὶ τὴν ἀνάπτυξι τῆς τεχνικῆς. Ἡ παραμέλησις τῆς γενικῆς μορφώσεως, λέγει ὁ Μπρολί, δὲν θὰ εἶναι ἄμοιρος ὡρισμένων ἀτόπων, γιατὶ ἡ γενικὴ μόρφωσις, ἡ τέχνη τῆς ὀρθῆς ἐκφράσεως τῆς σκέψεώς μας, ἡ ἔκτασις τῶν γνώσεων, ποὺ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀνακαλύψωμε τὶς κεκρυμμένες ἀναλογίες τῶν φαινομένων καὶ νὰ πραγματοποιοῦμε τὶς γόνιμες συνθέσεις, πάντοτε διεδραμάτισαν σπουδαῖο ρόλο στὶς μεγάλες ἀνεκαλύψεις τῆς ἐπιστήμης καὶ εἶναι ὁπωσδήποτε ἀναγκαῖες γιὰ τὴν πρόοδό της.

Γιὰ τοῦτο πρέπει νὰ εὐχώμεθα δίπλα στὰ ἀνώτερα ἐπιτελεῖα τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν στελεχῶν, ποὺ πάν-

τοτε τὰ ἀπασχολεῖ ἡ τελειοποίησις, ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ὁ μαθηματικὸς λογισμὸς νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἕνα ἄλλο ἐπιτελεῖο, ποὺ νὰ εἶναι στραμμένο πρὸς τὶς γενικὲς ἰδέες καὶ τὶς καθολικὲς ἀπόψεις. Γιατὶ μόνον ἔτσι ἐξασφαλίζεται ἡ δυνατότης τῆς συνεχίσεως τῶν ἀνακαλύψεων καὶ τῶν ἐφευρέσεων, καὶ φυσικὰ τῆς προόδου, ποὺ ποτὲ δὲν ὑπῆρξαν ἔργο πολὺ εἰδικευμένων ἐπιστημόνων καὶ τεχνικῶν. Ποτὲ δὲν θὰ πρέπει νὰ φαντασθοῦμε, τονίζει ὁ Ντὲ Μπρολί, ὅτι μὲ τὸ νὰ αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐρευνητῶν, θὰ σημειωθῇ ἀνάλογος αὔξησις καὶ τῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν κατακτήσεων. Ἄλλωστε πρέπει νὰ ἔχωμε ὑπ' ὄψιν μας, προσθέτει, ὅτι οἱ ἱκανότητες ποὺ εἶναι ἀναγκαῖες γιὰ τὴν γόνιμη ἔρευνα καὶ τὴν προώθησι τῆς ἐπιστήμης εἶναι ὁπωσδήποτε ἔμφυτες, καὶ ἡ γενικὴ μόρφωσι ἐπιτυγχάνει τὴν γονιμοποίησί τους. Δὲν δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν γενικὴ μόρφωσι, ὁπωσδήποτε ὅμως ἀξιοποιοῦνται ἀπὸ αὐτήν, καὶ ποτὲ δὲν εἶναι δυνατὸν μιὰ εἰδικὴ μόρφωσι νὰ τὶς ζωοποιήσῃ καὶ νὰ τὶς ἀναπτύξῃ.

Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε, λέγει ὁ Ντὲ Μπρολί, ἂν ἡ τεχνικὴ ποὺ ἀρχίζει νὰ κυριαρχῇ παντοῦ μόνη της θὰ εὑνοήσῃ τὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης. Οὐσιαστικῶς, λοιπὸν ὁ Γάλλος φυσικὸς θέτει καὶ αὐτὸς τὸ πρόβλημα ποὺ τὸ διακηρύσσουν καὶ τὸ ὑπαγραμμίζουν κάθε τόσο οἱ συνάδελφοί του σὲ ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ ἐπιστημονικὰ κέντρα. Ἡ κλασσικὴ παιδεία περισσότερο ἀπὸ ἄλλη φορὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὸ θεμέλιο, ὅπου θὰ βασισθῇ κάθε εἰδικὴ ἐπιστημονικὴ μόρφωσι. Ἀκριβῶς τὰ ἀνθρωπιστικὰ γράμματα εἶναι ἐκεῖνα ποὺ μποροῦν νὰ καθοδηγήσουν τὸν ἄνθρωπο μέσα σ' ἕνα κόσμο ποὺ γίνεται ὁλοένα πιὸ περίπλοκος καὶ δημιουργεῖ ἐπιτακτικώτερες ἀνθρώπινες ἀπαιτήσεις. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ περιπέτεια τῆς τεχνικῆς, ὅπου ἀπεδύθη ὁ ἄνθρωπος, ποὺ εἶναι πλήρης ὑποσχέσεων καὶ κινδύνων, καθιστᾶ τὴν κλασσικὴ παιδεία ἀναγκαία, γιατὶ μόνον ἔτσι ὁ ἐπιστήμων καὶ ὁ τεχνικὸς θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προσανατολίσουν ὀρθὰ τὶς ἔρευνές τους καὶ νὰ ἀποτιμήσουν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐφαρμογῶν τους.

Ἡ τεχνικὴ πρόοδος, γιὰ νὰ ἐπαναλάβωμε τὴν γνωστὴ κοινοτοπία, πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐξύψωσι τοῦ βιοτικοῦ μας ἐπιπέδου καὶ τὴν ἐξανθρώπισι τοῦ βίου γενικά. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν οὐσία της καὶ τὸν ἱστορικὸ «προορισμό» της. Ἀλλὰ γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ αὐτὸ πρέπει τὸ πνεῦμα νὰ διακατέχεται ἐναργῶς ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀνθρώπινη ἐπιταγή. Καὶ αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ δώσῃ ποτὲ μιὰ τεχνικὴ μόρφωσι, ὁσοδήποτε τέλεια καὶ ἂν εἶναι.

Νὰ γιατὶ ὁ Ντὲ Μπρολὶ διακηρύσσει τὴν ἀνάγκη τῆς καινούργιας «ἐλίτ» μέσα στὴν «ἐλίτ» τῶν τεχνικῶν καὶ τῶν ἐπιστημόνων. Τῆς πνευματικῆς ἀριστοκρατίας, ποὺ ἔχοντας ὡς γνώμονα τὶς ἀξίες τοῦ κλασσικοῦ πνεύματος, θὰ ὁδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὶς πρακτικὲς δυνατότητες τῆς εὐδαιμονίας του. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἡ ἱστορικὴ θεώρησι μᾶς ἐπιβάλλει τὴν αἰσιόδοξη προοπτική. Καὶ «ἡ αἰσιοδοξία, μὲ τὴν εἴσοδό μας στὴν ἀτομικὴ ἐποχή, σχετικὰ μὲ τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου, ἀποτελεῖ πρᾶξιν πίστεως».

Κ. Μ.

ΒΛΑΒΕΡΟΣ Ο ΔΙΧΑΣΜΟΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΒΑΘΥΣ Ο ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

● Λονδῖνον

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ διχασμὸς τῆς σύγχρονης ἐκπαιδεύσεως σὲ Ἐπιστῆμες καὶ Γράμματα, καταδικάζεται γενικὰ σὰν μιὰ ἀνωμαλία τῆς ἐποχῆς μας, ποὺ πρέπει νὰ διορθωθῇ. Τὸ πρόβλημα δὲν ἐπιδέχεται εὔκολες λύσεις, διότι ἡ ἐπιστήμη «εἶναι μακρὰ καὶ ὁ βίος σύντομος» καὶ δὲν εἶναι πρακτικῶς δυνατὸν νὰ εἶναι κανεὶς ταυτοχρόνως μεγάλος φυσικὸς καὶ μεγάλος φιλόλογος.

Καὶ ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμε καὶ φυσικοὺς καὶ φιλολόγους, ὁ διχασμὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἀναπόφευκτος καὶ ἀποτελεῖ προϋπόθεσι εὐρυτέρας μορφώσεως. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ καλὴ ὄψις τοῦ θέματος. Στὰ ἀνώτερά τους ἐπίπεδα, ἡ Ἐπιστήμη καὶ τὰ Γράμματα συγκλίνουν καὶ ἀποτελοῦν κάτι σὰν δύο ὄψεις τοῦ ἰδίου νομίσματος. Γι' αὐτὸ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς συγγραφεῖς κάθε χώρας, εἶναι συγχρόνως καὶ μεγάλοι ἐπιστήμονες.

Ἀλλὰ ὁ βλαβερὸς διχασμὸς τῆς σύγχρονης μορφώσεως ὀφείλεται καὶ σὲ κάποια βαθειὰ παρεξήγησι. Ὑποστηρίζεται σχετικῶς, ὅτι τὰ γράμματα, ἡ φιλολογία καὶ ἡ ἱστορία ἀποτελοῦν ἀνθρωπιστικὲς μελέτες, ἐνῶ οἱ φυσικὲς ἐπιστῆμες δὲν εἶναι παρὰ ψυχρὲς καὶ ἄχαρες λεπτομέρειες γιὰ τὰ πράγματα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἄνθρωπο.

Ἡ ἄποψις αὐτὴ παραγνωρίζει τὸν βαθὺ ἀνθρωπιστικὸ χαρακτῆρα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ποὺ εἶναι ἴσως πιὸ ἀνθρωπιστικὲς ἀπὸ τὴν ἀντίθετη ξερὴ πολυμάθεια πολλῶν φιλολόγων καὶ ἱστορικῶν. Θὰ μποροῦσε μάλιστα κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ μὲ πειστικότητα, ὅτι ἡ ἱστορία χωρὶς ἐπιστημονικὴ προπαίδεια ἀποτελεῖ στεῖρα καὶ ἴσως ἐπικίνδυνη ἐνασχόλησι. Θὰ μποροῦσε νὰ ὑποστηριχθῇ ἐπίσης, ὅτι εἶναι οὐσιαστικώτερο καὶ ἀνθρωπιστικώτερο νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τοὺς νόμους τῆς θερμοδυναμικῆς ἢ τοὺς νόμους ποὺ διέπουν τὴν κίνησι τῶν πραγμάτων, παρὰ νὰ ξέρῃ τὴν ἡμερομηνία τῆς γεννήσεως τοῦ Ναπολέοντος ἢ τὴν ἐτυμολογία καὶ τὸν τονισμὸ μιᾶς λέξεως.

Εἶναι ἴσως ἡ συναίσθησις αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ποὺ ὁδηγεῖ τὶς πιὸ ἀνεπτυγμένες οἰκονομικὰ χῶρες νὰ δίνουν μεγάλη σημασία στὴν ἐπιστημονικὴ ἐκπαίδευσι. Ὁ Ἄγγλος μαθηματικὸς Ἄλφρεντ Νὸρθ Χουάϊτχεντ ἔγραψε ἤδη ἀπὸ τὸ 1916 γιὰ τοὺς συμπατριῶτες του: «Ὑπὸ τὶς συνθῆκες τῆς σύγχρονης ζωῆς, ὁ κανὼν εἶναι ἀπόλυτος: Ἡ φυλή, ἡ ὁποία δὲν ἐκτιμᾶ τὴν παιδεία εἶναι καταδικασμένη. Οὔτε ὁ μεγάλος ἡρωϊσμός, οὔτε ἡ κοινωνική σας γοητεία, οὔτε τὸ χιοῦμορ σας, οὔτε οἱ τόσες νίκες σας στὴν ξηρὰ καὶ στὴν θάλασσα θὰ μπορέσουν νὰ ἐπηρεάσουν τὴν πορεία τῆς μοίρας σας. Σήμερα μποροῦμε καὶ συντηροῦμε τὸν ἑαυτό μας. Αὔριο ἡ ἐπιστήμη θὰ κάμῃ ἕνα ἀκόμη βῆμα μπροστὰ καὶ τότε δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ καμμιὰ ἔφεσις ἐναντίον τῆς καταδίκης ποὺ θὰ ἔχῃ βγῆ κατὰ τῶν ἀπαιδεύτων λαῶν».

Τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ αὐτοῦ εἶναι σήμερα πιὸ σωστὰ ἀπὸ ὅ,τι ἦταν τὸ 1916 καὶ ἰσχύουν γιὰ ὅλες τὶς χῶρες.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

ΛΕΙΠΕΙ ΑΠΟ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Το ΘΕΜΑ τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων, μὲ τὴν γενικώτερη ἐπίδρασίν των ἐπὶ τῆς διαπλάσεως τῆς ἠθικῆς προσωπικότητος τοῦ σπουδαστοῦ (ὅταν ἡ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ διδασκαλία τὸ ἐπιτυγχάνει), ἀποτελεῖ πάντοτε ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον συζητούμενα θέματα τῆς συγχρόνου ἐκπαιδεύσεως.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον, τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, δι' ἀποφάσεώς του ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀντισυνταγματικὴν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Βίβλου καὶ τῶν προσευχῶν εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα.

Τὸ αὐτὸ δικασπήριον εἶχε τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκδώσει παρομοίαν ἀπόφασιν, χαρακτηρίσαν ὡς ἀντισυνταγματικὴν τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα τῆς Νέας Ὑόρκης ἀδογματίστου προσευχῆς, γραφείσης ὑπὸ διδασκάλων. Ἡ ἀπόφασις ἐκείνη εἶχε δώσει ἀφορμὴν εἰς βιαίας δημοσίας συζητήσεις. Οἱ ἐπικρίνοντες τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ὑπεστήριζαν ὅτι «ὁ Θεὸς ἀπεκλείσθη ἀπὸ τὰς αἰθούσας τῶν παραδόσεων».

Ἕνας ἐπιφανὴς Βρεταννὸς εἰδικός, ὁ σὲρ Ρίτσαρντ Ἄκλαντ, ἐξέφρασε προσφάτως δημοσίᾳ τὴν ἄποψι ὅτι τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα γίνεται κατὰ τρόπον ξεπερασμένον καὶ ὅτι οἱ μαθηταὶ ἀγνοοῦν, στὴν μεγάλη τους πλειονότητα, βασικὰ θέματα τῆς θρησκείας. Ὁ ἴδιος ἐκφράζει τὴν ἄποψι ὅτι λείπει ἀπὸ τὰ σχολεῖα τὸ ἐπιστημονικὸ σύστημα ἑρμηνείας τοῦ νοήματος τῆς ζωῆς στὰ παιδιά, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀποφοιτοῦν ἐν πλήρει ἠθικῇ συγχύσει.

Ὁ σὲρ Ρίτσαρντ, ἄλλοτε μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, τοῦ Ἐργατικοῦ Κάμματος, διδάσκει στὸ Κολλέγιον τοῦ Ἔξετερ καὶ εἶναι συγγραφεὺς πολλῶν βιβλίων σχετικῶν μὲ τὴν ἐκπαίδευσι. Τελευταῖα ἔκαμε μίαν ἔρευνα μεταξὺ μαθητῶν — 564 τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ 212 τεχνικῶν σχολῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ 457 μαθητῶν κατωτάτης ἐκπαιδεύσεως. Εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοὺς ὑπέβαλε ἕνα λεπτομερὲς ἐρωτηματολόγιον, πάνω σὲ θρησκευτικὰ θέματα, καὶ διεπίστωσε πὼς τὰ παιδιὰ ἀγνοοῦν στοιχειώδη πράγματα. Ἕνα ἀπὸ τὰ ἐρωτήματα ποὺ τοὺς ὑπέβαλε ἦταν: «Γιατί ἑορτάζομε τὴν Πεντηκοστή»; Ἀπὸ τοὺς ἐρωτηθέντας μαθητάς, τὰ 81% δὲν ἤξεραν καὶ δὲν ἀπήντησαν ἢ ἀπήντησαν ἐσφαλμένα. Ἀπὸ τὰ κορίτσια τὰ 70% ἐπίσης δὲν ἤξευραν. Ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τῶν τεχνικῶν σχολῶν τὸ ποσοστὸν ἦταν ἀκόμη μεγαλύτερο.

Τὰ παιδιὰ ἐρωτήθηκαν ἐπίσης ἐπάνω σὲ διάφορα ἄλλα θέματα, καθὼς ὁ λιθοβολισμὸς τοῦ Στεφάνου, τὸ ναυάγιο τοῦ Παύλου, ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ὁ προσηλυτισμὸς τοῦ Σαούλ. Τὰ ἐρωτήματα ἦταν πολὺ εἰδικά, ἀλλὰ ὄχι δύσκολα, καὶ μποροῦσαν νὰ εἶχαν συγκρατηθῇ στὴ μνήμη τῶν παιδιῶν. Παρ' ὅλα αὐτά, μόνον τὸ 6% τῶν παιδιῶν, κατὰ μέσον ὅρον, μπόρεσαν νὰ ἀπαντήσουν σωστὰ σ' αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις.

Ἀπὸ τὴν μελέτη τῶν ἀπαντήσεων αὐτῶν βγαίνει τὸ συμπέρασμα ὅτι κάτι τὸ ἐσφαλμένο καὶ ἐλαττωματικὸ ὑπάρχει στὴν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν στὰ ἀγγλικὰ σχολεῖα καὶ ὅτι οἱ ἀναγκαῖες μεταρρυθμίσεις πρέπει νὰ γίνουν τὸ ταχύτερο, γιὰ νὰ μὴ μένουν ἀκατατόπιστα τὰ παιδιὰ πάνω σὲ θέματα ποὺ ἔπαιξαν καίριο ρόλο στὴν διαμόρφωσι τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας καὶ ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν τὴν σημασία τους.

—Δὲν μποροῦμε καὶ δὲν πρέπει νὰ κατηγορήσωμε τὰ παιδιά, λέγει ὁ σὲρ Ρίτσαρντ. Τὸ λάθος βρίσκεται στὸ σύστημα ποὺ ἀκολουθοῦμε. Πρέπει νὰ ἐξετάσωμε ὅλους ἐκείνους τοὺς παράγοντες ποὺ προκαλοῦν αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα — τὸ ὡρολόγιο πρόγραμμα, τὴν ἐπάρκεια τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, τὴν γλῶσσα τῶν κειμένων, τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας, τὴν ἐπιλογὴ καὶ ἀξιολόγησι τῶν θεμάτων. Ἡ κοινωνία, εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦμε, ἔχει ἀποκοπῆ ὁλότελα ἀπὸ τὴν θρησκεία, εἶναι μιὰ κοινωνία ἡδονιστική, βασικὰ ματεριαλιστικὴ καὶ σὲ μεγάλη κλίμακα χωρὶς σκοπό. Δὲν ἰσχυρίζεται κανεὶς ὅτι ἡ θρησκεία μπορεῖ πιὰ νὰ παίξῃ τὸν ρόλον ποὺ ἔπαιζε ἄλλοτε, ἀλλὰ εἶναι ἕνας παράγων ζωῆς καί, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ δὲν ὑπάρχει περίπτωσις νὰ ἐξοβελισθῇ, καλὸν εἶναι νὰ ἐξετάζεται καὶ νὰ διδάσκεται στὰ παιδιὰ κατὰ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο. Ἢ καταργοῦμε τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν σὰν περιττό, καθὼς πιστεύουν πολλοί, ἢ τὸ ἀναπροσαρμόζομε, ὥστε νὰ εἶναι κατανοητὸ καὶ νὰ ἀφήνῃ ἀληθινὰ διδάγματα καὶ νοήματα. Τὰ παιδιὰ μπαίνουν στὴν κοινωνία αὐτή, ἔτσι καθὼς τὴν περιέγραψα, μόλις βγαίνουν ἀπὸ τὰ σχολεῖα, χωρὶς τὴν ἀναγκαία κατάρτισι. Δὲν ἔχουν ἀφομοιώσει τὰ διδάγματα τῆς θρησκείας, ποὺ εἰς τὸ κάτω - κάτω, μετουσιώθηκαν σὲ νόμους καὶ σὲ διώματα, σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς χῶρες.

Ὁ σὲρ Ρίτσαρντ ἐπιμένει ὅτι μέγα βάρος πρέπει νὰ πέσῃ στὴν διδασκαλία τῶν παιδιῶν πάνω στὸ νόημα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἔτσι ὥστε κάθε παιδὶ ποὺ τελειώνει τὴν μέση ἐκπαίδευσι νὰ ἔχῃ μίαν διαμορφωμένη ἀντίληψι γιὰ τὸ ποιὰ ἀποστολὴ ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ γιὰ τὸ ποιὰ μπορεῖ νὰ εἶναι τὰ ὅρια, μέσα στὰ ὁποῖα θὰ κινηθῇ ἡ ζωή του καὶ ἡ δραστηριότητά του. Ὁ ἄνθρωπος, σὰν ἔννοια, σὰν τρόπος ζωῆς, ἔχει πέσει ποιοτικά, καὶ αὐτὸ ἴσως εἶναι μιὰ δικαίωσις τῆς ἀλληγορίας τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ φυσικὰ καθόλου δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ γυρίσωμε πίσω γιὰ νὰ ἀνακτήσωμε τὴν προηγούμενη θέσι μας. Τουναντίον, πρέπει νὰ προχωρήσωμε μπροστά, ἀλλὰ πάνω στὸν δρόμο ποὺ πρέπει. Πρέπει νὰ σχηματίσωμε γιὰ τὴν νεολαία μιὰν εἰκόνα ζωῆς τὴν ὁποίαν θὰ προβάλωμε ἐμπρός της, ὥστε νὰ τὴν ἐγκαρδιώσωμε, νὰ τὴν προστατεύσωμε, νὰ τὴν καθοδηγήσωμε. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ μαθαίνῃ περισσότερα, νὰ καταλαβαίνῃ περισσότερα, ἂν θέλῃ νὰ βρῇ τὴν διαφυγή του ἀπὸ τὸ σημερινὸ ἀδιέξοδό του.

Ὁ σὲρ Ρίτσαρντ πιστεύει ὅτι ἡ σημερινὴ νεολαία, μολονότι εἶναι ἕτοιμη νὰ ἀποκρούσῃ κάθε τι ποὺ ἀνταποκρίνεται στὴν μεσαιωνικὴ ἔννοια τοῦ ἁμαρτήματος, δὲν εἶναι ἐν τούτοις ἐν τῷ συνόλῳ της διατεθειμένη νὰ ἀγνοήσῃ τὰ προβλήματα τοῦ ἐγκλήματος καὶ τοῦ κακοῦ, γενικώτερα τὰ προβλήματα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

Τοῦ διασήμου ἱστορικοῦ φιλοσόφου κ. ARNOLD TOYNBEE

● Νέα Ὑόρκη

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ πολιτικὴ ἀποτελεῖ σπουδαῖον δημόσιον ζήτημα εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀμερικανικὴ ἐθνικὴ ὑπόθεσις. Ἡ ἀνερχομένη γενεὰ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν φαίνεται ὅτι θὰ ἔχῃ τὸν κύριον λόγον εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν μακροχρονίων πεπρωμένων τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς, πρὸς τὸ καλὸν ἢ πρὸς τὸ κακόν.

Οἱ πληθυσμοὶ τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν, ἔστω καὶ ἀθροιστικῶς, ἀποτελοῦν μικρὸν κλάσμα τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ πλανήτου, θὰ εἶναι δὲ μικρότερον τὸ κλάσμα αὐτὸ περὶ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος μας, ἂν αἱ προβλέψεις τῶν στατιστικῶν ἀποδειχθοῦν ἀκριβεῖς. Ἀλλὰ αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι καὶ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις διαθέτουν περίπου τὰ 80 ἑκατοστὰ τῆς ἐνεργειακῆς ἰσχύος εἰς τὸν κόσμον. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ τωρινὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶναι ζητήματα παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος.

Ὁ ἀμερικανικὸς λαὸς εἶχε πάντοτε καὶ ἔχει νοοτροπίαν ἰσότητος. Τώρα ἀπέκτησε ἐπίσης ἀφθονίαν ἀγαθῶν. Τοῦτο καθιστᾶ ἐφικτὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἰδεώδους τῆς ἰσότητος εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν. Ὁ στόχος σήμερον εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις δι' ὅλους ἕως τὴν βαθμίδα τοῦ πανεπιστημιακοῦ πτυχίου. Μόνον διὰ τὴν μεταπτυχιακὴν βαθμίδα τῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως γίνεται ἀκόμη ἀποδεκτὴ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἡ ἐξειδίκευσις καὶ ὁ αὐστηρὸς περιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σπουδαστῶν, ἡ εἰσδοχὴ μόνον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἀποδείξουν ὅτι εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐπωφεληθοῦν. Ἐξαιρέσει τῆς μεταπτυχιακῆς βαθμίδος, ὁ σκοπὸς εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶναι τώρα νὰ δοθοῦν εἰς κάθε ἀγόρι καὶ κορίτσι ὅλαι ἐκεῖναι αἱ ἐκπαιδευτικαὶ ἀνέσεις αἱ ἀποῖαι εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τῆς Ἀναγεννήσεως μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ἦσαν προνόμια τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τῶν ἀνωτέρων εἰσοδηματικῶν κλιμακίων. Ὅπως ὁ Εὐρωπαῖος ἀριστοκράτης τοῦ 18ου αἰῶνος, ἔτσι καὶ ὁ τωρινὸς Ἀμερικανὸς πολίτης αἰσθάνεται ὅτι ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις εἶναι ἕνα ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Θὰ ἠσθάνετο ἀγανάκτησιν ,ἐὰν κανεὶς τοῦ ἔλεγεν ὅτι ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις τοῦ ἀνήκει, ὄχι ὡς δικαίωμα, ἀλλὰ μόνον ἐὰν ἐπιτύχῃ νὰ περάσῃ μίαν αὐστηρὰν διανοητικὴν δοκιμασίαν. Οἱ Ἀμερικανοὶ γενικῶς συνδυάζουν ὑψηλὴν ὑπόληψιν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν μὲ χαμηλὴν ὑπόληψιν πρὸς τὴν διανοητικὴν ἱκανότητα.

Η ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ τῶν ἀμερικανικῶν πανεπιστημίων καὶ κολλεγίων ἐπιβάλλει διανοητικὰς δοκιμασίας εἰς τοὺς ὑποψηφίους φοιτητάς. Μερικὰ ἄλλα ὅμως, ἰδίως εἰς τὰς μεσοδυτικὰς Πολιτείας, ὑποχρεοῦνται διὰ νόμου νὰ δεχθοῦν πρὸς ἐγγραφὴν οἱονδήποτε ὑποψήφιον, ὁ ὁποῖος ἀπεφοίτησεν ἐπιτυχῶς ἀπὸ ἕνα γυμνάσιον εὑρισκόμενον ἐντὸς τῶν συνόρων τῆς Πολιτείας. Αἱ σχολαὶ τῶν πολιτειακῶν αὐτῶν πανεπιστημίων ἔχουν μόνον τὴν εὐχέρειαν νὰ «ξεσκαρτάρουν» τοὺς διανοητικῶς ἀνικάνους εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους. Ἔτσι, πρὸς δόξαν τοῦ ἀμερικανικοῦ δημοκρατικοῦ ἰδεώδους τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀριστοκρατικῆς περιφρονήσεως πρὸς τὰ νοητικὰ κριτήρια, αἱ σχολαὶ τῶν μεσοδυτικῶν αὐτῶν πολιτειακῶν πανεπιστημίων ἀναγκάζονται νὰ σπαταλοῦν πολλοὺς μῆνας εἰς τὴν ἀπογοητευτικὴν αὐτὴν διαδικασίαν. Αὐτὸ εἶναι ἀπώλεια χρόνου καὶ ἐνεργείας καὶ ἀποτελεῖ μέγα ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῶν πνευματικῶν κριτηρίων τῶν πολιτειακῶν πανεπιστημίων.

Μία προσπάθεια γίνεται τώρα πρὸς μείωσιν τοῦ ἐμποδίου αὐτοῦ. Ὡρισμέναι Πολιτεῖαι, ὅπως ἡ Καλιφόρνια, ἱδρύουν μερικὰ διετῆ πολιτειακὰ κολλέγια. Τὰ κολλέγια αὐτὰ θὰ προσελκύσουν πλείστους ἐκ τῶν ἀσθενεστέρων ὑποψηφίων φοιτητῶν καὶ θὰ ἀνακουφίσουν τὰ πολιτειακὰ πανεπιστήμια ἀπὸ τὴν πίεσιν τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ὑποψηφίων. Ἤδη τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Καλιφορνίας δέχεται μόνον τὸ ἐπὶ κεφαλῆς ἕνα ὄγδοον τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν.

Ὁ Εὐρωπαῖος ἀριστοκράτης τοῦ 18ου αἰῶνος ἐγνώριζεν ὅτι θὰ πληρώση τὴν πανεπιστημιακήν του σταδιοδρομίαν. Ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ ἱκανότης πληρωμῆς τοῦ ἐξησφάλιζε τὴν εἴσοδον. Εἰς τὰ κολλέγια τῶν πανεπιστημίων τῆς Ὀξφόρδης καὶ τοῦ Καΐμπριτζ, εἶναι ἀλήθεια ὅτι, ἀκόμη καὶ πρὸ τοῦ 1939, ἕνας πληθεῖος φοιτητὴς δὲν ἐπλήρωνεν ἐξ ὁλοκλήρου τὰ ἔξοδα τῶν σπουδῶν του. Αὐτὰ ἐπληρώνοντο ἐν μέρει ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς κολλεγειακῆς περιουσίας. Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ σημερινοῦ Ἀμερικανοῦ πολίτου εἰς τὴν γυμνασιακὴν βαθμίδα καὶ εἰς τὴν πτυχιακὴν πανεπιστημιακὴν βαθμίδα πληρώνεται ἐν μέρει ὑπὸ ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὄχι ὑπὸ τῶν γονέων τοῦ φοιτητοῦ. Πληρώνεται ὄχι ἀπὸ τὰ κληροδοτήματα μεσαιωνικῶν εὐεργετῶν, ἀλλὰ ἀπὸ συγχρόνους φόρους.

Ὁ ἀμερικανικὸς λαὸς ἔχει μὲν ἐμποτισθῆ ὑπὸ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος μὲ μίαν ἀπέχθειαν πρὸς τὴν «κοινωνικοποιημένην ἰατρικήν», ἀλλὰ ἀπεδέχθη ὡς φυσικωτάτην τὴν κοινωνικοποιημένην παιδείαν. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἡ κοινωνικοποιημένη παιδεία εἶναι προχωρημένη εἰς κλίμακα ἀσυγκρίτως ὑψηλοτέραν ἀπὸ κάθε ἄλλην χώραν. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ εἰς τὰ πολιτειακὰ πανεπιστήμια, ἡ συμβολὴ τῶν φορολογουμένων δὲν καλύπτει τὸ σύνολον τοῦ κόστους τῶν φοιτητῶν. Τὰ πολιτειακὰ πανεπιστήμια δὲν ζητοῦν δίδακτρα ἀπὸ τοὺς φοιτητὰς τοὺς κατοικοῦντας ἐντὸς τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ ὑπάρχουν σημαντικαὶ ἄλλαι δαπάναι, ἰδίως αἱ δαπάναι διὰ τὰ σπὸρ καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἐκτὸς τῶν μαθημάτων δραστηριότητας. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀμερικανικὸς τρόπος ζωῆς εἶναι ἄρκετὰ σπάταλος τὰ δευτερεύοντα ἔξοδα τῆς ἀμερικανικῆς πανεπιστημιακῆς ἀγωγῆς, ἀκόμη καὶ εἰς τὰ πολιτειακὰ πανεπιστήμια, κάνουν τὴν βαθμίδα αὐτὴν τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπρόσιτον εἰς τὰς χαμηλοτέρας εἰσοδηματικὰς μονάδας.

Τὸ ἓν τρίτον περίπου τῆς νέας γενεᾶς λαμβάνει πανεπιστημιακὴν ἐκπαίδευσιν κάποιου εἴδους. Βεβαίως, αὐτὸ εἶναι μιὰ τεράστια ἀναλογία τοῦ πληθυσμοῦ, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀναλογίας ὅλων τῶν ἄλλων χωρῶν. Μοῦ ἀνεφέρθη ὑπὸ ἀνωτέρου ἐκπαιδευτικοῦ μὲ αὐθεντίαν ἐπὶ τοῦ θέματος, ὅτι τὰ 18.000.000 τῶν Νέγρων τῆς Ἀμερικῆς ἔχουν εἰς τὰ πανεπιστήμια περισσοτέρους φοιτητὰς ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν φοιτητῶν τῶν βρεττανικῶν πανεπιστημίων.

ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗ Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ;

Τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γαλλικοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου Καθηγητοῦ κ. ΠΛΕΝΕΛ

Η «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ» ἐδημοσίευσεν εἰς προηγούμενα τεύχη της ἄρθρα καὶ μελέτας διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς τηλεοράσεως καὶ ἄλλων τεχνικῶν μέσων εἰς τὴν σύγχρονον ἐκπαίδευσιν. Πράγματι, εἰς πολλὰ κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἡ τηλεόρασις καθιερώνεται εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ ὁλονὲν περισσότερα μαθήματα θὰ μεταδίδωνται μέσῳ τῆς συσκευῆς τῆς τηλεοράσεως καὶ δὲν θὰ διδάσκωνται ἀπὸ καθηγητάς. Σύμφωνα δὲ μὲ τὰς πληροφορίας ποὺ ἔδωσε στὴν δημοσιότητα τὸ ὑπουργεῖον Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Γαλλίαν, κατὰ τὴν προσεχῆ σχολικὴν περίοδον τὰ μαθήματα ποὺ θὰ διδάσκωνται ἀπὸ τὴν τηλεόρασι, θὰ διαρκοῦν καθημερινῶς ἀρκετὲς ὧρες! Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἔγινε ἀφορμὴ νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι οἱ καθηγηταὶ θὰ καταργηθοῦν τελικῶς. Ἀλλὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ τέτοια ἐξέλιξις; Ποίαν κατεύθυνσιν θὰ πάρῃ στὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ παιδεία;

Ὁ καθηγητὴς Πλενέλ, διευθυντὴς τοῦ Γαλλικοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ἐδήλωσεν ὅτι ἡ μέθοδος διδασκαλίας διὰ τῆς τηλεοράσεως δὲν εἶναι ἡ καλύτερη. Ἡ μέθοδος αὐτή, εἶπεν ὁ καθηγητής, μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἀμερική, ἀφοροῦσε δὲ στὴν ἀρχὴ τὴν διδασκαλία ξένων γλωσσῶν καὶ χρησιμοποιεῖται σήμερον εὐρύτατα. Ἐπειδὴ ζοῦμε εἰς μίαν περίοδον ἐξάρσεως τῆς τεχνικῆς, πιστεύουμε ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐξασφαλίζεται μὲ αὐτὸ τὸ σύστημα. Οἱ μέθοδοι αὐτοῦ τοῦ συστήματος εἶναι τρεῖς: α) Ἀναμετάδοσις κειμένου βιβλίου ἢ φωτογραφίας ἢ φίλμ. β) Ἀναμετάδοσις τοῦ μαθήματος ἀπὸ διδάσκαλον, ἀλλὰ μέσῳ τῆς συσκευῆς τῆς τηλεοράσεως. γ) Ἀναμετάδοσις ἐργασίας σὲ ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον μὲ ἐπεξήγησιν διὰ τοὺς μαθητὰς ἀπὸ εἰδικοὺς φυσικοὺς ἢ χημικούς.

Ὁ καθηγητὴς Πλενὲλ ὑποστηρίζει ὅτι μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς ἀναμεταδόσεως τοῦ μαθήματος ἀπὸ τὴν τηλεόρασι, ἀσφαλῶς ὁ μαθητὴς ἐπαυξάνει τὰς γνώσεις του, μαθαίνει τὸ μάθημα, π.χ. τὴν γεωγραφία, ἀλλὰ συμβαίνει κάτι ἄλλο: μὲ τὴν μεσολάβησιν τῆς τηλεοράσεως, ὁ μαθητὴς ξεχνᾶ ὅτι πρόκειται γιὰ μάθημα. Ἔχει τὴν ἐντύπωσι ὅτι βρίσκεται σὲ κινηματογραφικὴ αἴθουσα περισσότερο παρὰ σὲ μία τάξι τοῦ σχολείου. Μπορεῖ νὰ βλέπῃ περισσότερα πράγματα, νὰ ἀκούῃ περισσότερα, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πλούσιο ὑλικὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀφομοιώσῃ. Λείπει τὸ ντοκουμέντο, τὸ κείμενο, ποὺ μὲ τὴν ἐπιδεξιότητά του, ζωντανά, μὲ παρατηρήσεις καὶ μὲ διάλογο θὰ κάμῃ κατανοητὸ ἕνας καλὸς διδάσκαλος.

«Ἀσφαλῶς, τονίζει, καθηγητὴς Πλενέλ, δὲν πρέπει νὰ παραμελοῦμε τὴν νέα τεχνική, τὶς ἐπιτεύξεις της στὸν τομέα τῆς μεταδόσεως γνώσεων, πληροφοριῶν, γεγονότων, κ. λ.π., ἀλλὰ σὲ καμμία περίπτωσι δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίσωμε τὸν ρόλο καὶ τὴν σημασία τοῦ σχολείου. Τὰ μέσα αὐτὰ εἶναι καλὰ μόνον ὅταν χρησιμοποιηθοῦν ὡς ἐπιβοηθητικά. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἀποδώσουν ἂν δὲν καταφέρῃ τὸ σχολεῖο νὰ κυριαρχήσῃ ἐπάνω στὰ μέσα. Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἔχει ἀποδειχθῆ ὅτι ἡ ἀναμετάδοσις τῶν μαθημάτων ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο καὶ τὴν τηλεόρασι, παρουσιάζει μερικὰ μειονεκτήματα, ποὺ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοήσῃ. Ὑπάρχει μία μονοτονία, μία ὁμοιομορφία κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ μαθήματος, ποὺ κουράζει τὸν μαθητὴ καὶ τοῦ ἀποσπᾶ τὴν προσοχή. Ἂν γινόταν ἕνα πείραμα μεταξὺ μαθητῶν ποὺ διδάσκονται μὲ τὴν τηλεόρασι καὶ μαθητῶν ποὺ ἔμαθαν τὰ μαθήματά τους μὲ τὴν ζωντανὴ παρουσία τοῦ καθηγητοῦ ἢ διδασκάλου, θὰ καταδειχθῆ πολὺ εὔκολα ἡ διαφορά.

Ὁ Γάλλος καθηγητὴς εἶπε κατόπιν ὅτι μὲ τὴν διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἀπὸ τὴν τηλεόρασι, μπορεῖ νὰ μὴν περάσουν τὰ παιδιὰ σὲ μία κατάστασι παθητικότητος, ἀλλὰ εἶναι βέβαιο ὅτι ὅταν τὸ μάθημα γίνεται θέαμα, τότε τὸ παιδὶ δὲν καταβάλλει δημιουργικὴ προσπάθεια. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ μέθοδος αὐτὴ πρέπει νὰ καταργηθῆ τελείως. Ἀντιθέτως μάλιστα, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ γενικευθῆ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναπτύξῃ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὄχι νὰ τοὺς περιορίσῃ. Καὶ ὁ γάλλος ἐκπαιδευτικὸς συνοψίζει: «Δὲν εἶναι δυνατὸν τὰ πάντα νὰ διδαχθοῦν στοὺς μαθητὰς μὲ τὴν τηλεόρασι. Αὐτὸ εἶναι τὸ συμπέρασμα στὸ ὁποῖο ἔχουμε καταλήξει. Θὰ μποροῦσα νὰ χαρακτηρίσω ὅλη αὐτὴ τὴν προσπάθεια σὰν μία ἔκδοσι εἰκονογραφημένου περιοδικοῦ μὲ χρήσιμες γνώσεις. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψι αὐτή, ὑπάρχει ὄφελος».

ΜΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΗΣ "ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ,,

Η «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ» ἐκυκλοφόρησεν εἰδικὸν τεῦχος ἀφιερωμένον εἰς τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς πεντηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Σερρῶν. Ὁ ἑορτασμὸς ἐτελέσθη ἐντὸς ἀτμοσφαίρας πατριωτικῆς ἐξάρσεως τὴν 5ην Μαρτίου 1963 εἰς τὸν «Παρνασσόν», μὲ σύμπραξιν τῆς χορωδίας καὶ μανδολινάτας τοῦ Ὁμίλου «Ὀρφεὺς» τῶν Σερρῶν, εἰδικῶς ἀφιχθείσης εἰς Ἀθήνας, πρωταγωνιστῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ τοῦ Σερραίου λογοτέχνου κ. Γ. Καφταντζῆ καὶ ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν. Εἰς τὸ τεῦχος, ἐκδοθὲν μὲ ἰδιαιτέραν ἐπιμέλειαν, περιλαμβάνονται οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐξεφώνησαν οἱ ὁμιληταὶ τῆς ἡμέρας, ὡς καὶ τὰ τοπικὰ δημοτικὰ τραγούδια, ποὺ ἀπήγγειλαν οἱ καλλιτέχναι. Συγκεκριμένως, περιλαβάνονται ἐμπνευσμένη εἰσαγωγικὴ ὁμιλία τοῦ προέδρου τῆς «Μακεδονικῆς Ἑστίας» καὶ διακεκριμένου νομομαθοῦς κ. Ἀστ. Χατζηδίνα ὡς καὶ ὁμιλίαι τοῦ προέδρου τοῦ «Ὀρφέως» κ. Ὀρ. Καζαμία σχετικῶς μὲ τὴν δρᾶσιν τοῦ συλλόγου, τοῦ κ. Γ. Καφταντζῆ μὲ θέμα «Τὸ Σερριώτικο Δημοτικὸ Τραγοῦδι», καὶ τοῦ γεν. γραμματέως τῆς «Μακεδονικῆς Ἑστίας» κ. Τρ. Θεοδωρίδη μὲ θέμα «Σέρραι, αἱ Ἀθῆναι τῆς Μακεδονίας». Τὸ τεῦχος κλείει μὲ ἐνθουσιώδη σχόλια τοῦ ἀθηναϊκοῦ Τύπου διὰ τὴν τόσον ἐπιτυχημένην πατριωτικὴν ἐκδήλωσιν.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΝΟΣ ΜΙΚΡΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

[Ἐμφανίζουν μεγάλην ἀναλογίαν μὲ τὰ ἀντίστοιχα προβλήματα τῆς Ἑλλάδος]

Τοῦ κ. ΑΜΠΑ ΕΜΠΑΝ, ὑπουργοῦ Παιδείας τοῦ Ἰσραὴλ

ΤΟ ΒΑΣΙΚΟΝ πρόβλημα τοῦ Ἰσραήλ, ὅπως ἐξ ἄλλου καὶ πολλῶν ἄλλων ἐθνῶν εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, ἔγκειται εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐργατικοῦ του δυναμικοῦ. Ἡ γεωγραφία δὲν μᾶς ηὐνόησε. Οἱ φυσικοί μας πόροι εἶναι περιωρισμένοι, ἀλλὰ ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι ἕνα ἔθνος μπορεῖ νὰ εἶναι μικρὸν ἀπὸ γεωγραφικῆς ἀπόψεως καὶ μεγάλον ἀπὸ ἱστορικῆς πλευρᾶς. Ἡ χώρα μας θεωρεῖται ὡς ἔθνος τὸ ὁποῖον κατέχει ἐν ἀφθονίᾳ τὰς ἀνθρωπίνους ἐκείνας ἀξίας αἱ ὁποῖαι καθίστανται ὁλονὲν καὶ περισσότερον ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐποικοδόμησιν μιᾶς κοινωνίας.

Ἐὰν τὸ ἐργατικὸν δυναμικὸν καὶ αἱ διανοητικαὶ ἱκανότητες πρέπει νὰ εἶναι οἱ κυριώτεροί μας πόροι, καθίσταται πρόδηλον ὅτι αἱ πρόοδοί μας εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν καὶ ἐκπολιτιστικὸν τομέα πρέπει νὰ καταλάβουν προέχουσαν θέσιν εἰς τὰς ἐλπίδας μας διὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ ἐπιροὴ τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ παγκοσμίου πνεύματος δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἀνάλογη πρὸς τὴν φυσικὴν ἔκτασιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτάσεως τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ πληθυσμοῦ, συγκαταλεγόμεθα ἀνέκαθεν μεταξὺ τῶν μικροτέρων χωρῶν. Ἀλλὰ τὸ πεπρωμένον μας μᾶς ὤθησε νὰ ἀναπτύξωμεν μίαν ἐντατικὴν πνευματικὴν ζωτικότητα. Ἐξ ἄλλου οἱ προφῆται τῆς συγχρόνου ἀναγεννήσεώς μας ὡραματίσθησαν πάντοτε ἓν Κράτος τοῦ Ἰσραήλ, αἱ ἱστορικαὶ διεκδικήσεις τοῦ ὁποίου θὰ εὕρισκον δικαίωσιν εἰς τὰς πνευματικὰς καὶ διανοητικάς του ἐπιτεύξεις.

Ἡ θέσις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν εἶναι τοιαύτη δυστυχῶς, ὥστε εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ὡς πρώτην μας φροντίδα τὴν φυσικήν μας ἀσφάλειαν. Ζοῦμε δύο ἑκατομμύρια Ἰσραηλινῶν πλησίον 40 ἑκατομμυρίων Ἀράβων ὑπὸ συνθήκας διαρκοῦς ἀριθμητικῆς κατωτερότητος.

Ἂν καὶ ἰσχυριζόμεθα ὅτι εἰς ἀντιστάθμισιν εἴμεθα ποιοτικῶς ἀνώτεροι, ὀφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν ἐν πρώτοις ὅτι τοιαύτης φύσεως πλεονεκτήματα δὲν παρέχονται δωρεὰν ὑπὸ τῆς ἱστορίας. Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι διὰ τὰς πιθανότητας ἀσφαλείας μας ἐὰν δὲν κατορθώσωμεν ὥστε ἕνας ἕκαστος ἐξ αὐτῶν τῶν δύο ἑκατομμυρίων Ἰσραηλινῶν νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ πολλὰς γνώσεις καὶ ἐξαιρετικὴν ἠθικὴν κατανόησιν, ἀνωτέρας ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἐχρειάζετο ὑπὸ κανονικὰς συνθήκας. Ἡ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ, ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψιν, μίαν ζωτικὴν ὄψιν τῆς ἀσφαλείας, ἐκτὸς τοῦ γεγονότος ὅτι ἕνας μικρὸς πληθυσμὸς δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἄμυνάν του ἐὰν δὲν ὑπεισέλθῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστερα εἰς τὰ σύγχρονα τεχνολογικὰ μέσα.

Ἡ οἰκονομικὴ ἄποψις εἶναι ὡσαύτως σημαντικὴ εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν μας, διότι ἐὰν θελήσωμεν νὰ διατηρήσωμεν ἕνα ὡρισμένον οἰκονομικὸν ἐπίπεδον, θὰ πρέπει νὰ ἀντισταθμίσωμεν τὴν ἔλλειψίν μας εἰς πρώτας ὕλας διὰ τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐργατικοῦ μας δυναμικοῦ καὶ διὰ τῆς ἐντόνου ἐφαρμογῆς τῆς συγχρόνου τεχνολογίας.

Ἐὰν τὸ Ἰσραήλ, ὡς Ἑβραϊκὸν κράτος, θελήσῃ νὰ διατηρήσῃ τὸν ρόλον του ἐντὸς τῶν προοπτικῶν τῆς ἑβραϊκῆς ἱστορίας, θὰ πρέπει νὰ θελτιώσῃ ἀρκετὰ ἀπὸ ποιοτικῆς πλευρᾶς τὰς διανοητικάς, ἐπιστημονικὰς καὶ ἐκπολιτιστικάς του ἐπιτεύξεις.

Τὸ ἐκπαιδευτικόν μας δίκτυον ἀπὸ τοῦ νηπιαγωγείου μέχρι καὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀριθμεῖ 600.000 νεαροὺς πολίτας καὶ τὸ σχολικὸν ἐπίπεδον τῶν παιδιῶν δυτικῆς καταγωγῆς δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὸ ἐπίπεδον οἱασδήποτε ἄλλης χώρας. Εἰς τὰ κέντρα νέων μεταναστῶν ὅμως τὸ 30% τῶν μαθητῶν ἀποφοιτοῦν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου δίχως νὰ ξέρουν οὔτε νὰ γράφουν οὔτε νὰ διαβάζουν καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν ἀκόμα ἀντιληφθῆ τί ἐστὶ Ἰσραὴλ ἢ ὁ κόσμος ποὺ τοὺς περιβάλλει. Καὶ ἐφ' ὅσον αἱ χιλιάδες τῶν καθυστερημένων αὐτῶν παιδιῶν ἀνήκουν εἰς μίαν ὡρισμένην καταγωγήν, δηλαδὴ τὰς ἀνατολικὰς χώρας, εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ἑνὸς προβλήματος ποὺ ἀπειλεῖ νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν κοινωνικήν μας ἁρμονίαν. Λόγῳ τοῦ ἐμποδίου αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα, ποὺ λαμβάνει κατ' ἔτος μεγαλυτέρας διαστάσεις, τὸ πρόβλημα τῆς ἐκπαιδεύσεως προσλαμβάνει ἐδῶ κοινωνικὸν μᾶλλον παρὰ ἀκαδημαϊκὸν χαρακτῆρα.

Διὰ νὰ μεταβάλωμεν αὐτὴν τὴν κατάστασιν καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν μίαν πραγματικὴν βελτίωσιν, θὰ πρέπει νὰ καταβάλωμεν ἰδιαιτέρας προσπαθείας διὰ τὸ καθυστερημένον αὐτὸ τμῆμα τοῦ πληθυσμοῦ μας καὶ νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν ἰδέαν τῆς ἰδιομορφίας εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν. Ὑπάρχει τόση διαφορὰ εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεώς μας ὥστε μόνον μία εἰδικὴ καὶ διάφορος μεταχείρισις θὰ ἔφερεν ἀποτέλεσμα.

Εἰς τὸ σύστημά μας μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐπῆλθεν ἤδη μία ἐπανάστασις. Αἱ γυμνασιακαὶ σπουδαὶ δὲν ἀποτελοῦν πλέον προνόμιον ὀλίγων ἀλλὰ ἔγιναν, σύμφωνα μὲ τὴν κοινωνικήν μας φιλοσοφίαν, προσιταὶ εἰς τὸν λαόν. Τὸ δυναμικὸν τῶν γυμνασίων τῆς χώρας ἐδιπλασιάσθη σχεδὸν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν καὶ τὸ 80% τῶν μαθητῶν τῶν γυμνασίων λαμβάνουν ὑποστήριξιν ἀνάλογα μὲ τὰς διαφόρους ἀνάγκας των. Δὲν εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ὁ κάθε μαθητὴς θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ γυμνασιακὰς σπουδάς, σκέπτομαι ὅμως πὼς οἱοσδήποτε μαθητὴς τὸ ἐπιθυμεῖ καὶ ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, θὰ πρέπει νὰ δύναται νὰ τὸ πράξῃ χωρὶς νὰ συναντᾶ ἐμπόδια οἰκονομικῆς φύσεως εἰς τὸν δρόμον του.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θὰ πρέπει νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποφοίτων. Ὡρισμένοι ἰσχυρίζονται ὅτι πολλοὶ μελετοῦν καὶ ὀλίγοι ἐργάζονται. Ἀλλ' ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς δὲν ἔχει νόημα σήμερον. Πρὸ ἡμίσεος αἰῶνος ἡ σκέψις ὅπως μορφωθῇ ὀλιγώτερον ὁ ἑβραϊκὸς λαὸς ἐφαίνετο ἴσως θαυμασία, ἀλλ' ὄχι κατὰ τὸ 1963. Εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εὕρωμεν ὅλους τοὺς δυνατοὺς τρόπους διὰ νὰ ἀξιοποιήσωμεν τοὺς πόρους μας, ἡ διαιώνισις τῶν ἀντιμορφωτικῶν τάσεων τῶν Σιωνιστῶν σκαπανέων θὰ ἰσοδυναμοῦσε μὲ ἀπάρνησιν ἑνὸς εἰδικευμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Διὰ νὰ διευθύνῃ κανεὶς τὸ εἶδος τῆς συγχρόνου κοινωνίας, τὸ ὁποῖον πρεσβεύει ἡ κοινωνική μας φιλοσοφία, ἀπαιτοῦνται ὑψηλαὶ τεχνικαὶ ἱκανότητες καὶ ἡ ἀνάγκη ἑνὸς εἰδικευμένου προσωπικοῦ εἰς αὐτὸν τὸν τομέα ὑπερβαίνει τὰς ἀνάγκας τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας. Ἐν ὄψει τούτων ἀντιμετωπίζομεν ἤδη νέαν ἀνάπτυξιν τοῦ Πανεπιστημίου μας. Ὀφείλω νὰ προσθέσω ὅτι ἔχομεν πολὺ περισσοτέρας ἐλπίδας νὰ λύσωμεν τὰ προβλήματά μας τῆς ἀνωτέρας

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΥΣ

● Ἐλσίνκι, Αὔγουστος

ΕΙΝΑΙ ἀφάνταστος ἡ μόρφωσις τῶν Φινλανδῶν. Κτηματίαι καὶ βοσκοὶ γνωρίζουν ὄχι μόνον τὴν λογοτεχνίαν τῆς χώρας των, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐρωπαϊκήν. Ποῦ ὅμως ὀφείλεται αὐτό; Εἰς τὸ ὅτι ἔχει κατανικηθῆ ὁ ἀναλφαβητισμός. Διὰ νὰ εἴθεμα ἀκριβεῖς τὸ ποσοστόν του μόλις ἀνέρχεται εἰς 0,03 τοῖς ἑκατόν. Καὶ νὰ λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν του ὅτι κατὰ τὸ τέλος ἀκόμη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἡ Φινλανδία κατετάσσετο εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα καὶ ὄχι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πολιτισμένων χωρῶν.

Εἶναι ὅμως γεγονὸς ὅτι ἡ πάλη διὰ τὴν μόρφωσιν εἰς τὴν Φινλανδίαν συνεβάδισε πάντοτε μὲ τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς χώρας: ἡ ὑπεράσπισις καὶ ἡ διάδοσις τῆς φινλανδικῆς γλώσσης ἀπετέλεσαν ἀποφασιστικὸν ὄργανον διὰ τὴν ἑδραίωσιν τῆς ἐθνικότητος ἐναντίον τοῦ Ρώσσου κυριάρχου.

Φυσικὰ ὁ ἀντικειμενικὸς αὐτὸς σκοπὸς ἐπετεύχθη μὲ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον. Μετὰ ταῦτα κατενοήθη ὅτι ἡ κατοχύρωσις τῆς ἐθνικῆς ἀσφαλείας εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐθνικὴν παιδείαν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ παιδεία ἔγινε τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 πρόβλημα τοῦ Κράτους.

Ὁ διδάσκαλος εἰς τὴν κοινωνικὴν ἱεραρχίαν

ΚΑΙ αὐτὸ τὸ ἀντιλαμβανάμεθα ἀρκεῖ νὰ ρίξωμε μιὰ ματιὰ εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια, εἴτε εἰς τὴν πόλιν εὑρισκόμεθα εἴτε εἰς τὸ πιὸ μικρὸν χωρίον: τὸ καλύτερον κτίριον εἶναι τὸ σχολεῖον. Εἰς αὐτὴν τὴν χώραν ποὺ εἶναι ὀνομαστὴ διὰ τὴν ἀρχιτεκτονική της, οἱ πλέον ὀναμαστοὶ καλλιτέχναι ἔκτισαν σχολεῖα ποὺ δὲν ἔχουν ταῖρι εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Τὰ Φινλανδόπουλα ἀρχίζουν τὸ δημοτικὸ σχολεῖο των εἰς ἡλικίαν 7 ἐτῶν. Προτιμοῦν εἰς τὴν Φινλανδίαν αὐτὴν τὴν ἡλικίαν διότι πιστεύουν ὅτι τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ ἀναλαμβάνουν ὅσον γίνεται βραδύτερον τὰς ὑποχρεώσεις των ἔναντι τῆς ζωῆς καὶ ἴσως διότι εἰς τὴν Φινλανδίαν τὸ νὰ μεταβῇ ἕνα παιδὶ εἰς τὸ σχολεῖον σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ διανύῃ μερικὰ χιλιόμετρα πεζῇ ἢ μὲ σκί. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὀκταετοῦς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅλοι ἀδιακρίτως, πλούσιοι καὶ πτωχοί, τρώγουν δωρεὰν εἰς τὸ σχολεῖον των τὸ ζεστὸ μεσημεριάτικο φαγητόν των καὶ λαμβάνουν πάντοτε δωρεὰν τὰ βιβλία, τὸ ἰατρικὴν περίθαλψιν καὶ ἂν ἔχουν ἀνάγκην — ροῦχα καὶ ὑποδήματα. Γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ κατοικοῦν εἰς ἀπόστασιν μεγαλυτέραν τῶν πέντε χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ σχολεῖον, τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει ὑποχρεωτικῶς τὴν μεταφορὰν καὶ τὴν φιλοξενίαν των.

Πέραν ὅμως ἀπὸ τὴν ὡραιότητα τῶν κτιρίων, καὶ τὴν ποικιλοτρόπως ἐκδηλουμένην κοινωνικὴν πρόνοιαν διὰ τοὺς μαθητάς, ἡ ἐκπαίδευσις εἰς αὐτὴν τὴν χώραν χαρακτηρίζεται κυρίως ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου. Γνωρίζομε ὅλοι πόσο μικρὸς εἶναι ὁ μισθὸς ποὺ λαμβάνει ὁ διδάσκαλος εἰς ὡρισμένας χώρας. Εἰς τὴν Φινλανδίαν ποὺ δὲν εἶναι χώρα ὑψηλῶν μισθῶν ποὺ κυμαίνονται μεταξὺ τῶν 2.500 διὰ τὸν ἐργάτην καὶ 5.000 διὰ τὸν εἰδικευμένον τεχνικόν, ὁ δημοδιδάσκαλος ἀρχίζει μὲ πρῶτον μισθὸν τὰς 5.000 μηνιαίας. Ἀπὸ πολλῶν ἐπίσης ἀπόψεων, ἡ θέσις των εἰς τὴν κοινωνικὴν ἱεραρχίαν εἶναι ἀντίστοιχος πρὸς ἐκείνην τῶν δικαστικῶν.

Ἡ ἀγωγὴ τοῦ πολίτου

ΦΥΣΙΚΑ εἰς τὸν σημαντικὸν αὐτὸν ρόλον ποὺ διαδραματίζει ἀντιστοιχεῖ καὶ μεγαλύτερος ἐπαγγελματικὸς μόχθος. «Ἀναφορικῶς μὲ τὴν πολιτικογεωγραφικὴν θέσιν τῆς χώρας μας — μοῦ λέγουν μερικοὶ νεαροὶ δημοδιδάσκαλοι τοῦ Ἐλσίνσκι — ἐμεῖς ἐκτὸς τῆς διδασκαλίας, ὀφείλομε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν νὰ διαμορφώσωμεν καὶ τὸν Φινλανδὸν πολίτην. Ἂν θέλωμε νὰ ἀποδείξωμε στοὺς σοβιετικοὺς γείτονές μας ὅτι τὸ δημοκρατικὸν σύστημά μας, ἤ, καθὼς τὸ ἀποκαλοῦν, τὸ καπιταλιστικόν, εἶναι καλύτερον, πρέπει νὰ ἐνσταλάξωμεν εἰς τὰ παιδιά μας τὴν ἀπόλυτον πεποίθησιν ὅτι κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ ἐκπληρώνουν τὰς οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις των ἔναντι τοῦ κράτους.

—Καὶ ἑνὰς Θεὸς ξέρει, προσθέτουν οἱ συνομιληταί μου, πόσον βαρεῖς εἶναι οἱ φόροι εἰς τὴν Φινλανδίαν. Ἕνας ποὺ ἔχει εἰσόδημα 6000 μηνιαίως δίδει τὸ 20% εἰς τὸ Κράτος. Ἕνας ἄλλος ποὺ ἔχει 10.000 μηνιαίως δίδει τὸ 24%. Ἡ μόνη μας παρηγορία εἶναι ὅτι παντοῦ σημειώνεται πρόοδος καὶ ὅτι κανεὶς δὲν εἶναι φοροφυγὰς εἴτε διότι αὐτὸ εἶναι δύσκολον, εἴτε διότι ὅλοι πιστεύουν ὅτι οἱ φόροι πρέπει νὰ πληρώνωνται. Παρομοία πεποίθησις ἐνσταλάζεται ἀπὸ τὸν διδάσκαλον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νεαροῦ Φινλανδοῦ καὶ ἐκεῖ θὰ μείνῃ ἀκατάστρεπτος εἰς ὅλην του τὴν ζωήν. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνα παράδειγμα δι' ἐκεῖνο ποὺ ἐμεῖς οἱ διδάσκαλοι τὸ θεωροῦμε ὡς πλέον σπουδαῖον καὶ ἀπὸ μίαν καλὴν ἔκθεσιν ἢ ἀπὸ μίαν ἀκριβῆ λύσιν ἑνὸς προβλήματος».

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Βίσμαρκ ἔλεγε πὼς ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασίαν διὰ τὴν πρωσσικὴν αὐτοκρατορίαν δὲν εἶναι ὁ Πρῶσσος στρατιώτης, ἀλλὰ ὁ Πρῶσσος διδάσκαλος. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἰσχύει σήμερον δι' αὐτὴν τὴν χώραν, ποὺ κατέχει πρωτοποριακὴν θέσιν μεταξὺ τῶν πολιτισμένων λαῶν, σχετικῶς μὲ τὴν κοινωνικὴν πρόοδον.

G. Giovannini

ἐκπαιδεύσεως παρὰ ἐκεῖνα τοῦ κοινωνικοῦ τομέως, τὰ ὁποῖα παρέθεσα προηγουμένως.

Ἡ σειρὰ προτεραιότητος ἐπὶ ἐθνικοῦ πεδίου θὰ προσδιορίσῃ τὴν ἀναλογίαν τῶν πόρων ποὺ θὰ ἐπενδύσῃ τὸ Ἰσραὴλ εἰς αὐτὸν τὸν τομέα. Ἂν καὶ διὰ τὴν παιδείαν διατίθεται τὴν στιγμὴν αὐτὴν ποσοστὸν 12% ἐπὶ τῶν τρεχόντων ἐξόδων μας, ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἀκόμη πολὺ κατώτερος τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν μας. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι μία ὄψις ἀναπτύξεως, μία ἐπένδυσις εἰς τὸ παρὸν διὰ τὸ συμφέρον τοῦ μέλλοντος καὶ ἡ ἱστορία ἔχει ἀποδείξει ὅτι αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὸν ἀνθρώπινον ἐγκέφαλον ἀπέφερον τὸ μεγαλύτερον τῶν κερδῶν.

Τὰ ἐκπαιδευτικά, ἐπιστημονικὰ καὶ ἐκπολιτιστικὰ ἱδρύματα τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἀντανακλοῦν τὰ μέσα καὶ τοὺς πόρους τῶν δύο ἑκατομμυρίων κατοίκων του μόνον. Τὰ πρῶτα ἀνώτερα ἐκπαιδευτικά μας ἱδρύματα ἐδημιουργήθησαν ὑπὸ Ἑβραίων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τὸ πρόβλημα τῆς μορφωτικῆς ἀναπτύξεως ὑπῆρξε μία τῶν βασικῶν φροντίδων τοῦ Σιωνισμοῦ. Ἡ σημερινὴ ἑβραϊκὴ Διασπορὰ εἶναι πεπεισμένη ὅτι ἐὰν τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τοῦ Ἰσραὴλ πρέπει νὰ εἶναι δι' ὅλους μας ἀντικείμενον ὑπερηφανείας, τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ σχολεῖα καὶ τὰ κέντρα ἐρευνῶν μας δὲν δύνανται νὰ ἀρκεσθοῦν εἰς τὸ κανονικὸν ἐπίπεδον, τὸ ὁποῖον ἀναμένει κανεὶς ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ποιότητος ἐκείνου ποὺ διαθέτομεν. Δὲν εἶναι ἡ οἰκονομία ἐκείνη, ἡ ὁποία θὰ προσδιορίσῃ τὴν ἐκπαίδευσίν μας, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ ὁποία θὰ προσδιορίσῃ τὴν οἰκονομίαν μας.

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ
ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν νέων ἀναγκῶν

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑΝ

Εἰδικὴ ἐκπαίδευσις διὰ τὴν βιομηχανίαν

● Λονδῖνον, Αὔγουστος

Ο ΒΡΕΤΑΝΝΟΣ Ὑπουργὸς Ἐργασίας κ. Τζὼν Χαὶρ ὑπέβαλε τελευταίως εἰς τὴν κυβέρνησιν ἕνα σχέδιον βελτιώσεως τῆς προσφορᾶς εἰδικευμένων ἐργατικῶν χειρῶν εἰς τὴν βρεταννικὴν βιομηχανίαν. Ἡ πρότασίς του, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῶν σχεδίων ἀκόμη καὶ πρόκειται νὰ συζητηθῇ μὲ βιομηχανικούς, ἐργατικοὺς καὶ ἐκπαιδευτικοὺς ὀργανισμούς, ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην ψηφίσεως νόμων, οἱ ὁποῖοι νὰ παρέχουν εἰς αὐτὸν ἐξουσίας πρὸς ἵδρυσιν ἐπιτροπῶν, ἑκάστη τῶν ὁποίων θὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς ἕκαστον κλάδον τῆς βιομηχανίας. Αἱ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπαὶ θὰ διαγράφουν τὴν πολιτικὴν ἐκπαιδεύσεως, θὰ καθορίζουν προγράμματα καὶ τέστ, θὰ δίδουν συμβουλάς, θὰ παρέχουν οἰκονομικὴν ἐπιχορήγησιν εἰς ἑταιρίας, αἱ ὁποῖαι προσλαμβάνουν ἐκπαιδευομένους καὶ θὰ ὀργανώνουν ἰδικά των ἐκπαιδευτικὰ μαθήματα. Θὰ χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ εἰδικὴν εἰσφορὰν τῶν ἑταιριῶν τῆς βιομηχανίας των καὶ ἀπὸ δάνεια καὶ ἐπιχορηγήσεις τοῦ ὑπουργείου ἐργασίας. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου καὶ ἐντεῦθεν ἡ βιομηχανία ἀντιμετώπισεν ἔλλειψιν εἰδικευμένων ἐργατικῶν χειρῶν, ἡ ὁποία ὠφείλετο εἰς τὴν πολὺ μεγάλην ἀνάπτυξιν τῶν μηχανικῶν καὶ χημικῶν βιομηχανιῶν, τὴν ταχεῖαν ἐξέλιξιν τῶν νέων προϊόντων καὶ ἐπεξεργασιῶν καὶ τὴν τάσιν πρὸς αὔξησιν τῆς μηχανοποιήσεως καὶ τοῦ αὐτοματισμοῦ. Αἱ μεταφορικαὶ μηχαναί, τὰ αὐτόματα συστήματα ἐλέγχου καὶ οἱ ἠλεκτρονικοὶ ἐγκέφαλοι, μολονότι ἀντικαθιστοῦν τοὺς μὴ εἰδικευμένους καὶ ἡμι-εἰδικευμένους ἐργάτας, ἀπαιτοῦν συνεχῶς μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐξαιρετικῶς ἐκπαιδευμένων καὶ ἐχόντων τεχνικὰ προσόντα ἀτόμων διὰ τὸν χειρισμὸν καὶ τὴν συντήρησίν των.

Κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον αἱ περισσότεραι κεναὶ θέσεις ἀπαιτοῦν κάποιον βαθμὸν εἰδικεύσεως, ἐνῷ μία μεγάλη ἀναλογία τῶν σημερινῶν ἀνέργων εἶναι ἀνειδίκευτοι ἐργάται. Τόσον ἡ κυβέρνησις, ὅσον καὶ ἡ βιομηχανία εἰς τὴν Βρεταννίαν ἔχουν ἀπασχοληθῆ μὲ τὴν ἀνάγκην διὰ περισσοτέρους εἰδικοὺς ἐργάτας καὶ τεχνικούς, ἀνάγκην ἡ ὁποία εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὴ καὶ ὄχι ὀλιγώτερον σημαντικὴ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην διὰ περισσοτέρους ἐπιστήμονας καὶ μηχανικούς. Ἡ ἐκπαίδευσις διὰ τοιούτου εἴδους ἐργασίας βασίζεται κυρίως ἐπὶ τῆς μαθητείας εἰς τὴν ἐργασίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Βρεταννίαν ἔχει ἀναλάβει ἡ βιομηχανία παραλλήλως πρὸς ὡρισμένην θεωρητικὴν διδασκαλίαν. Ἡ κυβέρνησις ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην διὰ τὴν παροχὴν θεωρητικῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ ὁποία συμπληρώνει τὴν ἄσκησιν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ παρέχει εἰς τὰ ἐπαγγελματικά της κέντρα ὡρισμένον βαθμὸν ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως — κυρίως διὰ τοὺς ἀναπήρους καὶ ἄλλας εἰδικὰς κατηγορίας ἐνηλίκων.

ΠΛΕΟΝ τῶν 120 προγραμμάτων ἐκπαιδεύσεως μαθητευομένων, τὰ ὁποῖα ἔγιναν κατόπιν συμφωνίας μετὰ τῶν ἑνώσεων ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων, ἔχουν ἤδη τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν εἰς διαφόρους τομεῖς τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Τὰ προγράμματα τῶν ἐπαγγελματικῶν μαθητευομένων συνήθως διαρκοῦν τέσσερα ἢ πέντε ἔτη καὶ συμπληρώνονται ὅταν ὁ μαθητευόμενος γίνῃ εἴκοσι ἐνὸς ἐτῶν. Ἐνῷ ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἐκπαιδεύσεως πραγματοποιεῖται εἰς τὴν ἐργασίαν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν εἰδικευμένων τεχνιτῶν, εἰς δὲ τὰ περισσότερα προγράμματα λαμβάνεται φροντὶς οἱ μαθητευόμενοι νὰ εἶναι ἐλεύθεροι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν κανονικῶν ὡρῶν ἐργασίας ὥστε νὰ παρακολουθοῦν τεχνικὰ μαθήματα μίαν ἢ δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα, παραλλήλως δὲ ζητεῖται ἐνίοτε ἢ ἁπλῶς ἐνθαρύνεται ἡ παρακολούθησις νυκτερινῶν σχολῶν. Παρ' ὅλα ταῦτα οὔτε ἡ κυβέρνησις, οὔτε ἡ βιομηχανία ἦσαν μέχρι τοῦδε ἱκανοποιημέναι ἀπὸ τὸν βαθμὸν ἐκπαιδεύσεως. Τὰ μειονεκτήματα τῶν ἐν λόγῳ μέτρων ἐτονίσθησαν εἰς μίαν ἔκθεσιν «Ἐκπαίδευσις διὰ τὴν ἀπόκτησιν εἰδικότητος», ποὺ ἐξεδόθη τὸ 1958 ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Μικτὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐκπροσώπους ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ ἔκθεσις αὐτὴ ἀπεκάλυψεν ὅτι δὲν ὑπῆρχε τίποτα τὸ βασικῶς λανθασμένον εἰς τὸ βρεταννικὸν σύστημα μαθητευομένων, τὸ ὁποῖον ἔδωσεν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς καλυτέρους τεχνίτας εἰς τὸν κόσμον ἢ εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν ἐργασίαν ἀποτελεῖ εὐθύνην τῆς βιομηχανίας. Ἐν τούτοις ἔκαμε ὡρισμένας ἐπικρίσεις καὶ συστάσεις. Ἐπρότεινε τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ἐθελοντικοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ συνέστησεν ὅτι αἱ ἑταιρίαι, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ παράσχουν ἐκπαίδευσιν, δύνανται νὰ συμβάλουν κατὰ διαφορετικὸν τρόπον εἰς τὰς δαπάνας ἐκπαιδεύσεως τῶν εἰδικευμένων ἐργατῶν τοὺς ὁποίους ἀπαιτεῖ ἡ βιομηχανία των. Μετὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ἡ βιομηχανία ἵδρυσεν ἕνα Βιομηχανικὸν Συμβούλιον Ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὁποῖον ἔλαβε ἐπιχορήγησιν βοηθείας ἀνερχομένην εἰς 75.000 λίρας ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μέσων ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸν διορισμὸν ὑπαλλήλων ἀναπτύξεως τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολλαὶ ἑταιρίαι ἔχουν ἐπωφεληθῆ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν ποὺ ἀποφοιτοῦν ἀπὸ τὰ σχολεῖα διὰ νὰ αὐξήσουν σημαντικῶς τοὺς μαθητευομένους των. Τὸ 1962 ὁ ἀριθμὸς μαθητευομένων ἦτο κατὰ 20% μεγαλύτερος παρὰ κατὰ τὸ 1960. Συγχρόνως ἡ ἀπ' εὐθείας κυβερνητικὴ ἐκπαίδευσις ἐπεξετάθη σημαντικῶς, ἰδιαιτέρως διὰ τῆς παροχῆς μονοταξίων μαθημάτων διὰ τοὺς μαθητευομένους εἰς ἐκπαιδευτικὰ κέντρα καὶ τεχνικὰ κολλέγια τοῦ κράτους. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀμφίβολον κατὰ πόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀρχαρίων εἰς τὰ εἰδικευμένα ἐπαγγέλματα θὰ εἶναι ἀρκετὸς διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς μελλοντικὰς ἀνάγκας καὶ τόσον ἡ βρεταννικὴ κυβέρνησις, ὅσον καὶ ἕνα μεγάλο μέρος τῆς κοινῆς γνώμης τῆς βιομηχανίας, κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ βαθμὸς καὶ ἡ ποιότης τῆς βιομηχανικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν μποροῦν πλέον νὰ ἐγκαταλειφθοῦν εἰς τὰς μὴ συντονισμένας ἀποφάσεις μιᾶς ἑκάστης ἑταιρίας. Αἱ νέαι προτάσεις τοῦ ὑπουργείου Ἐργασίας ἐξεπονήθησαν κατόπιν μελέτης τῶν συνηθειῶν ποὺ ὑφίστανται τόσον εἰς τὴν Βρεταννίαν, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Συνεπάγονται σημαντικὴν αὔξησιν τῶν κυβερνητικῶν δαπανῶν διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ θὰ παρέχουν εἰς ἑκάστην βιομηχανίαν τὴν εὐθύνην διὰ τὴν λῆψιν τῶν εἰδικῶν της ἐκπαιδευτικῶν μέτρων, ἐνῷ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ συμβάλῃ εἰς τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως. Τὰ προταθέντα μέτρα θὰ δίδουν σημαντικὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ὥστε νὰ ἀποφασίζουν ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν των.

Αἱ συνθῆκαι διαφέρουν ἀπὸ βιομηχανίας εἰς βιομηχανίαν καὶ ὁ ὑπουργὸς Ἐργασίας ἀνέφερεν ὅτι ὡρισμέναι ἐπιτροπαὶ θὰ ἐπεθύμουν νὰ συγκεντρώσουν τὰς προσπαθείας των ἐπὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ πρώτου ἔτους ἐκπαιδεύσεως ἐν ὄψει τῆς ἐπιτυχίας ποὺ ἐπετεύχθη ὑπὸ ὡρισμένων ἑταιριῶν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ τοῦ εἴδους, καθὼς καὶ εἰς τὰ προγράμματα ἐκπαιδεύσεως μαθητευομένων τοῦ πρώτου ἔτους εἰς τὰ κυβερνητικὰ κέντρα καὶ τεχνικὰ κολλέγια. Ἐν τούτοις, ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως ὅτι τὰ βελτιωθέντα μέτρα ἐκπαιδεύσεως εἰς ὅλα τὰ στάδια καὶ τὰ ἐπίπεδα πρόκειται νὰ παίξουν ζωτικὸν ρόλον εἰς τὰς προσπαθείας, αἱ ὁποῖαι καταβάλλονται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομικῆς ἀποδοτικότητος τῆς Βρεταννίας.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἐντατικὴ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις

Ἀπὸ λίαν ἀξιοσημείωτον μελέτην τοῦ κ. Ν. Πολύζου, διευθυντοῦ Κοινωνικῆς καὶ Ἐργατικῆς Πολιτικῆς τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, δημοσιευθεῖσαν προσφάτως εἰς τὸν «Οἰκονομικὸν Ταχυδρόμον», ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα :

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, ἡ συμμετοχή της εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, ἡ χαμηλὴ συναγωνιστικότης τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ὁ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀνειδικεύτων ἀνέργων καὶ ἀπασχολουμένων, ἡ ἀθρόα μετακίνησις τῶν πλεοναζουσῶν ἐργατικῶν χειρῶν ἐκ τοῦ γεωργικοῦ τομέως πρὸς τοὺς τομεῖς τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ ἐπιδιωκομένη ἐντὸς τοῦ συντομωτέρου χρόνου ὀρθολογικωτέρα ἀξιοποίησις τῶν πνευματικῶν ἀποθεμάτων καὶ τῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, προβάλλουν ὡς ἄμεσον τὸ ζήτημα τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν μεθόδων καταρτίσεως καὶ ἐπιμορφώσεως, τῶν προοριζομένων, ὡς καὶ τῶν ἤδη ἀπασχολουμένων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς. Εἶναι κατὰ συνέπειαν προφανὲς νὰ ἀναζητοῦνται, ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τῆς συγχρόνου ἐξελίξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, τὰ περισσότερον πρόσφορα μέσα καὶ μέθοδοι ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέρας κτήσεως τῶν ἀπαραιτήτων ἐπαγγελματικῶν γνώσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων θέλει στηριχθῆ ἡ ἀνταγωνιστικότης τῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ τῶν λοιπῶν χωρῶν. Τοιαῦτα μέσα καὶ μέθοδοι περιλαμβάνονται εἰς τὸ ἀναπτυχθὲν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σύστημα ταχυρρύθμου ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως ἐνηλίκων εἰς τὰς χώρας τῆς Δ. Εὐρώπης, δι' ὃ καὶ περιελήφθη τοῦτο εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς ἀποστολῆς εἰς Γαλλίαν, Γερμανίαν καὶ Ἡνωμένον Βασίλειον διὰ τὴν μελέτην τῶν εἰς τὰς χώρας αὐτὰς ἐφαρμοζομένων κοινωνικῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν.

Ἐρευνήσαντες τὸ θέμα τοῦτο καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς ταχυρρύθμου ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως (Ε.Ε.Ε.) δέον ὅπως τύχῃ τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέρας καὶ προσηκούσης ἐφαρμογῆς ἐν Ἑλλάδι. Οἱ βασικοὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι προεκάλεσαν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θεσμοῦ τούτου εἰς τὰς προμνησθείσας χώρας παρουσιάζουν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν χώραν μας, συνοψίζονται δὲ ὡς ἀκολούθως :

α) Ἡ Ε.Ε.Ε. θέτει εἰς ἐφαρμογὴν νέας ὀρθολογικὰς καὶ πρακτικὰς μεθόδους ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως ἐνηλίκων ἐντὸς τοῦ βραχυτέρου δυνατοῦ χρονικοῦ διαστήματος μὲ χαμηλὰς δαπάνας.

β) Παρέχει θεμελιώδεις γνώσεις τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τοὺς στερουμένους τούτων καὶ ἀσκούντας ἤδη τὸ ἐπάγγελμα.

γ) Παρέχει εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀνέρχωνται συνεχῶς εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν κλίμακα καὶ νὰ ἀποβάλουν τὴν ταξικὴν νοοτροπίαν τῆς ἐπαγγελματικῆς των ἀποτελματώσεως.

δ) Καταρτίζει εἰδικευμένον προσωπικὸν τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀνάγκην αἱ ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τοὺς καλυτέρους δυνατὸν ὅρους: ταχεῖα κατάρτισις ὄχι μόνον μὲ μικρὰς δαπάνας ἀλλὰ καὶ μὲ συνεργασίαν τῶν ἐκπροσώπων των καὶ τῶν εἰδικῶν των στελεχῶν.

ε) Ἡ νέα ἐπαγγελματικὴ κατάρτισις ἢ ἐπιμόρφωσις τῶν ἐνηλίκων κρίνεται ἐπιβεβλημένη τόσον ἀπὸ τὰς συνεχεῖς μεταβολὰς ποὺ προκαλεῖ εἰς τὴν ἀπασχόλησιν ἡ τεχνικὴ καὶ οἰκονομικὴ πρόοδος, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀτόμου νὰ ἀναπροσαρμόζῃ τὰς γνώσεις του καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν ποὺ ἐδέχθη κατὰ τὴν νεαράν του ἡλικίαν.

στ) Τὸ σύστημα διδασκαλίας τῆς ταχυρρύθμου Ε.Ε.Ε. ὑποχρεώνει τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν κέντρων ἐκπαιδεύσεως νὰ τελῇ ὑπὸ συνεχῆ ἐνημέρωσιν ἐπὶ τῶν νέων μεθόδων καὶ τῶν μέσων διδασκαλίας. Εἰς τοῦτο συμβάλλει ἰδιαιτέρως ἡ ἀπαιτουμένη συνεργασία τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν κέντρων Ε.Ε.Ε.

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω λόγους δέον νὰ προστεθοῦν οἱ εἰδικοὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν τὴν πραγματοποίησιν εἰς εὐρεῖαν κλίμακα τοῦ θεσμοῦ τούτου παρ' ἡμῖν.

Ἔχει ἤδη κατ' ἐπανάληψιν τονισθῆ ὅτι ἡ οἰκονομικὴ καθυστέρησις μιᾶς χώρας τελεῖ εἰς στενὴν συνάρτησιν πρὸς τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τῆς γενικῆς μορφώσεως καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς καὶ τὰ ἐπίπεδα τῆς παραγωγικῆς ἱεραρχίας, εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος. Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ εἶναι ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὴ διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐξέλιξιν, δεδομένου ὅτι ὁ ὑψηλὸς ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων, τῶν ὑποαπασχολουμένων καὶ αὐτῶν τῶν πλήρως ἀπασχολουμένων ἀποτελεῖται κατὰ σημαντικὸν ποσοστὸν ἀπὸ πρόσωπα στερούμενα ἐπαρκοῦς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς καταρτίσεως, καθ' ὃν χρόνον ἡ σπάνις εἰδικευμένου προσωπικοῦ καθίσταται καθημερινῶς καὶ ὀξυτέρα. Τὰ γραφεῖα εὑρέσεως ἐργασίας δὲν κατοροῦνται νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν προερχομένην ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων αἴτησιν εἰδικευμένου προσωπικοῦ, σημαντικὸς δὲ ἀριθμὸς ἐπιστημονικοῦ καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, μέσου, ἀνωτέρου καὶ ἀνωτάτου ἐπιπέδου, καλύπτεται ὑπὸ ξένων.

Μεταξὺ τῶν ἀνέργων σπανιώτατα ἐμφανίζονται πρόσωπα κατέχοντα μίαν εἰδικότητα. Οἱ εἰδικευμένοι ἀναζητοῦνται συστηματικῶς ἀπὸ τὰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἀντιμετωπίζουν ἕνα εἶδος πλειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ὑπηρεσιῶν των.

Δεδομένου ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι κάτω τοῦ συνήθους μεγέθους τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Δ. Εὐρώπης, ἤτοι εἶναι κατὰ κανόνα ἐπιχειρήσεις μὴ δυνάμεναι νὰ ἀντιμετωπίσουν δι' ἰδίων δαπανῶν τὴν βελτίωσιν τοῦ τεχνικοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ προσωπικοῦ των, ἡ σύμπτυξις διωσίμων ἀνταγωνιστικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βιοτεχνικῶν συνεταιρισμῶν εἶναι στενῶς συνυφασμένη μὲ τὴν κατάρτισιν τοῦ προσωπικοῦ των διὰ συστήματος ταχυτάτου καὶ προσιτοῦ εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἐξελίξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

Ἡ ἐγκατάστασις νέων ἐπιχειρήσεων ἀντιμετωπίζει ἀναλόγους δυσκολίας. Πολλαὶ ἐκ τῶν μελετωμένων νέων ἐπιχειρήσεων δὲν πραγματοποιοῦνται ἢ ὅταν πραγματοποιοῦνται τοῦτο γίνεται ὑπὸ ὅρους δυσμενεστέρους διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν, διότι ἀδυνατοῦν νὰ ἐξεύρουν ἐπὶ τόπου εἰδικευμένον

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΤΗΣ ΚΡΑΚΟΒΙΑΣ

ΕΟΡΤΑΖΕΙ ΤΑ 600 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΑ πλαίσια τῆς χιλιετηρίδος τῆς Πολωνίας, ἤρχισαν ἑορταὶ διὰ τὰ ἑξακόσια χρόνια τοῦ πανεπιστημίου τῆς Κρακοβίας, ποὺ ἱδρύθη τὸ 1364, ἀπὸ τὸν βασιλέα Καζιμίρ, τῆς βασιλικῆς δυναστείας τῶν Πιάστ. Τὸ πανεπιστήμιο τῆς Κρακοβίας εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα πανεπιστήμια ποὺ ἱδρύθησαν στὴν Κεντρικὴ καὶ Βόρειο Εὐρώπη, καὶ τὸ ὁποῖο ἐπροικίσθη μὲ μίαν σημαντικὴν αὐτονομίαν, κατὰ τὸ πρότυπο τῶν ἰταλικῶν πανεπιστημίων τῆς Μπολόνιας καὶ τῆς Πάδοβας. Ἐδημιουργήθη εἰς τὴν ἀρχὴν ἕνας κλάδος Ἐλευθέρων τεχνῶν καὶ μία Ἰατρικὴ σχολή, ἀλλὰ ἐκείνη ποὺ διέπρεψε περισσότερον ὑπῆρξεν ἡ Νομικὴ Σχολή.

Ἕως τώρα, λίγα πράγματα εἶναι γνωστὰ διὰ τὴν ἱστορία τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη 1364 - 1400. Σὲ μία χώρα ὅπως ἡ Πολωνία, ὅπου οἱ ἱστορικὲς συγκρούσεις ἔφεραν τόσον συχνὰ τὸν ὄλεθρο, τὰ παλαιὰ ἀρχεῖα ἦσαν δυνατὸν εὔκολα καὶ συχνὰ νὰ χαθοῦν. Μόνον δὲ ὕστερα ἀπὸ φιλόπονες καὶ μακρὲς ἔρευνες κατωρθώθη νὰ ἐξακριβωθοῦν τὰ ὀνόματα ὀκτὼ σπουδαστῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κρακοβίας κατὰ τὴν βασιλεία τοῦ Καζιμίρ. Ἀπεδείχθη ὅμως πολὺ πιὸ δύσκολο νὰ διαπιστωθῇ ποῦ ἀκριβῶς ὁ βασιλεὺς εἶχε θέσει τὸν θεμέλιον λίθον, κάτω ἀπὸ τὰ οἰκοδομήματα τῆς σχολῆς του.

Ὕστερα ἀπὸ πολλὲς ἔρευνες ποὺ ἔγιναν, ἀπεκαλύφθησαν γοτθικὲς ἀψίδες, ἀκτινωτὲς ὀροφὲς καὶ παλαιὲς τοιχογραφίες τῶν πρώτων κτιρίων. Τὰ ἀποκαλυφθέντα ἐσωτερικὰ τοῦ 15ου αἰῶνος, ἀποτελοῦν τώρα μίαν ὡραίαν συλλογὴν θεμάτων καὶ ἀπεικονίζουν τὴν ἱστορία τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κρακοβίας τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνθήσεώς του, ὅταν ἡ Νομικὴ καὶ ἡ Μαθηματικὴ ἐπιστήμη ἄνθιζαν ἐκεῖ, ὅταν ξένοι ἀπὸ ὅλη τὴν Εὐρώπη, καθηγηταὶ μαζὶ καὶ σπουδασταί, συνεκεντρώνοντο στὴν Κρακοβία διὰ νὰ διδάξουν καὶ νὰ διδαχθοῦν.

Κατὰ τὰ ἔτη 1430 - 1509, 9.562 πολῖται τοῦ Βασιλείου τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Λιθουανίας καθὼς καὶ 7.611 ξένοι, ἀπεφοίτησαν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κρακοβίας. Μεταξὺ τῶν τελευταίων, οἱ Οὔγγροι ἀποτελοῦσαν τὴν ἰσχυρότερη ἐθνικὴ ὁμάδα. Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς Ἑλβετῶν, Σκανδιναβῶν, Γερμανῶν καὶ Ἰταλῶν. Τέλος, μπορεῖ κανεὶς ἀκόμη νὰ συναντήσῃ ἀρκετὰ ἀγγλικὰ καὶ σκωτικὰ ὀνόματα εἰς τὰ διασωθέντα μητρῶα τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἔτσι, εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κρακοβίας ἐφοίτησαν πολλοὶ σοφοί, ποὺ τὰ ὀνόματά τους ἴσως νὰ ἔχουν ξεχασθῇ σήμερα. Ἀλλὰ στὴν Εὐρώπη τοῦ 15ου αἰῶνος, καθεμία ἀπὸ αὐτὲς τὶς προσωπικότητες, ἀντεπροσώπευε ὅ,τι σήμερα ἕνας κάτοχος τοῦ βραβείου Νόμπελ τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Ἐκείνη τὴν ἐποχή, ἡ Σχολὴ τῆς Κρακοβίας ὑπῆρξε ἡ Alma mater καὶ τῆς ἰδιοφυΐας τῆς ἀστρονομίας — τοῦ Νικολάου Κοπέρνικου. Ὁ Νικόλαος Κοπέρνικος, πέρασε χωρὶς ἀμφιβολία πολλὲς ὧρες στὸ ἀναγνωστήριο τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ ἀποκαλούμενο «Πυθαγόρειο Ἀναγνωστήριο», ὅπου διατηροῦνται, ζωγραφισμένα στοὺς τοίχους, γεωμετρικὰ καὶ μαθηματικὰ θεωρήματα δίπλα σὲ ἀσκήσεις μηχανικῆς, φυσικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ἀστρολογίας. Στὴν ἰδιαίτερη «Αἴθουσα Ἀστρονομίας» εὑρίσκονται συγκεντρωμένα ἐπιστημονικὰ ὄργανα καὶ ἐργαλεῖα τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν ἀπὸ τὸν Κοπέρνικο κατὰ τὴν διάρκεια τῶν σπουδῶν του στὴν Κρακοβία, οἱ ὁποῖες ἔγιναν τὸ 1492 - 1496.

Τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κρακοβίας εἶναι σήμερα ἕνα ἀπὸ τὰ 23 ἱδρύματα ἀνωτάτης παιδείας καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ ὀκτὼ Πανεπιστήμια τῆς Πολωνίας. Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων σκοπῶν του, εἶναι ἡ διενέργεια δημιουργικῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ἡ ἐξάσκησις ἑνὸς ἐπιτελείου στελεχῶν ἐρεύνης καὶ ἡ ἐκπαίδευσις μεγάλου ἀριθμοῦ ἐπαγγελματικῶς ἱκανωτάτων εἰδικῶν καὶ διανοουμένων.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει σήμερα πέντε κλάδους: Φιλολογίας—Φιλοσοφίας, Ἱστορίας, Δικαίου, Μαθηματικῶν—Φυσικῆς—Χημείας καὶ Βιολογίας—Γεωλογίας.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1950 ἡ παλαιὰ Ἰατρικὴ Σχολὴ ἀπεχωρίσθη ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἔγινε μία αὐτοτελὴς σχολή, ἡ «Ἰατρικὴ Σχολὴ τῆς Κρακοβίας».

Τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει 85 ἕδρες, 116 κέντρα ἐρευνῶν καὶ πέντε εἰδικὲς σειρὲς μαθημάτων. Κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1962 - 1963 ἐνεγράφησαν 5.108 τακτικοὶ φοιτηταὶ καὶ ἄνω τῶν 900 διὰ εἰδικὴν φοίτησιν. Ὅλοι αὐτοὶ σπουδάζουν χωρὶς καμμίαν οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν, ὅπως ὁρίζεται ἀπὸ τὸν πολωνικὸ νόμο. Κατὰ τὸ 1962 τὸ Πανεπιστήμιον ἐξέδωσε 443 διπλώματα ἀποφοιτήσεως σὲ τακτικοὺς σπουδαστὰς καὶ 116 σὲ ἐκτάκτους.

προσωπικὸν καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ προσφεύγουν εἰς ἀλλοδαποὺς εἰδικούς, τῶν ὁποίων αἱ ἀμοιβαὶ εἶναι ἐξαιρετικῶς ὑψηλαὶ λόγῳ τῆς γενικῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σπάνιος τοῦ τεχνικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Δ. Εὐρώπης.

Εἰς ὡρισμένα ἐπαγγέλματα ἡ κατάρτισις διὰ τοῦ ὑφισταμένου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος εἶναι ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς ἀνεπαρκὴς διὰ μίαν ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν (π.χ. τουριστικὰ ἐπαγγέλματα, τεχνικοὶ μεταλλουργίας, σχεδιασταὶ ὑφαντουργίας, τεχνικοὶ λιμένων, μεταφρασταί, τεχνικοὶ αὐτοκινήτων, γραμματεῖς διοικήσεως, τυπογράφοι, τεχνῖται ὑαλουργίας, μεταλλείων, ὀπτικοὶ κλπ.) ἢ τελείως ἀνύπαρκτοι (π.χ. ὑδραυλικοί, τεχνῖται ἐργαστηρίων, πωληταί, εἰδικοὶ οἰκοδομῶν κλπ.). Ἡ κατάστασις αὐτὴ τῶν ἐπαγγελματικῶν γνώσεων δυσχεραίνει τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἱκανοτήτων τῶν ἐργαζομένων, τὴν θελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνέργων καὶ ὑποαπασχολουμένων, τὴν ταχεῖαν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς ἑλληνικῆς ἐργασίας, ὑπολογιζομένης εἰς ἐπίπεδον πολὺ κατώτερον τῆς εἰς τὰς χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος πραγματοποιουμένης.

Ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος δὲν εἶναι μόνον συνάρτησις πρὸς τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως· συνδέεται ἐπίσης στενῶς μὲ τὴν σπατάλην τῶν πρώτων ὕλῶν καὶ τὴν κακὴν χρησιμοποίησιν τῶν μηχανῶν. Εἶναι κατὰ συνέπειαν προφανὲς ὅτι ἡ Ε.Ε.Ε., αὐξάνουσα τὴν παραγωγικότητα ἐργασίας θὰ καταστήσῃ περισσότερον συναγωνιστικὰς τὰς ἑλληνικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ θὰ θελτιώσῃ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἀπασχολουμένου ἤδη προσωπικοῦ, μειώνουσα τὴν κακήν του ἀπόδοσιν εἰς πολλοὺς τομεῖς τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτικὰ Νέα

◆ Ὁ κ. Γρ. Κασιμάτης ἐπίτιμος διδάκτωρ ἰταλικοῦ Πανεπιστημίου

Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μπάρι ἀνεκήρυξεν ἐπίτιμον διδάκτορα τῆς νομικῆς σχολῆς τὸν πρώην ὑπουργὸν Παιδείας κ. Γρ. Κασιμάτην. Ἡ σχετικὴ τελετὴ θὰ γίνῃ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον.

◆ Διορισμοὶ εἰς τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον

Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προήχθησαν εἰς ἐκπαιδευτικοὺς συμβούλους πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου οἱ κ.κ. Θεοδωρᾶτος, γενικὸς ἐπιθεωρητὴς ΚΓ' περιφερείας Ἀθηνῶν, φιλόλογος, Ν. Μπάρκας, ὑποδιευθυντὴς Βαρβακείου Σχολῆς, φυσικός, Κ. Κούρκουλος, καθηγητὴς Κολλεγίου Ἀθηνῶν, θεολόγος, Γ. Κανᾶς, διευθυντὴς Γενικοῦ Λογιστηρίου, οἰκονομολόγος καὶ Κ. Κωβαῖος, τεχνικός.

◆ Προαγωγαὶ καὶ τοποθετήσεις Γ. Ἐπιθεωρητῶν

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Στράτου προήχθησαν εἰς γενικοὺς ἐπιθεωρητὰς Μέσης ἐκπαιδεύσεως οἱ κάτωθι γυμνασιάρχαι καὶ ἐτοποθετήθησαν ὡς κατωτέρω: Ἠλ. Μουνδρέας εἰς Χανιά, Κων. Σταυρόπουλος εἰς Ἰωάννινα, Ἰωάν. Ποῦλος εἰς Χίον, Κων. Κρεατσᾶς εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Ἰωάν. Παπαδᾶτος εἰς Θεσσαλονίκην.

◆ Ἀποσπάσεις εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Στράτου ἀποσπῶνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ τοῦ ὑπουργείου οἱ κάτωθι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί: Θ. Γεωργούσης φυσικὸς γυμνασίου Αἰγάλεω, Ν. Ψαλτόπουλος φυσικὸς γυμνασίου θηλέων Καλλιθέας καὶ Κ. Ἀνανιάδης παιδαγωγικῆς ἀκαδημίας Λαμίας.

Ἐπίσης εἰς τὴν ἰδίαν ὑπηρεσίαν ἀποσπῶνται οἱ: Σπ. Γαλατοπούλου φιλόλογος γυμνασίου θηλέων Καβάλας, Μαρία Μιχοπούλου δημοδιδασκάλισσα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Καλαμάτας, Ε. Διβόλη σωματικῆς ἀγωγῆς γυμνασίου Μεγάρων, Πέτρος Δέρας φιλόλογος Ε' γυμνασίου ἀρρένων Πειραιῶς, Γ. Μαραγκουδάκης διδάσκαλος Ε' δημοτικοῦ σχολείου Χανίων καὶ Τρ. Τριανταφύλλου διδάσκαλος δημοτικοῦ σχολείου Ἁγίου Γεωργίου Λεβαδείας.

◆ Νέαι θέσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν

Ὁ ὑπουργὸς Παιδείας κ. Χρ. Στράτος ὑπέγραψε διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἱδρύονται 233 νέαι θέσεις κατωτέρου διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν. Συγκεκριμένως ἱδρύονται 12 θέσεις ἐπιμελητῶν, 36 βοηθῶν καὶ 1 παρασκευαστοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἱδρύονται 30 θέσεις ἐπιμελητῶν καὶ 80 βοηθῶν, καθὼς καὶ 16 παρασκευαστῶν. Ἱδρύονται ἐπίσης καὶ 2 ἐργαστήρια. Εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν ἱδρύονται 20 θέσεις ἐπιμελητῶν καὶ 38 βοηθῶν.

◆ Διορισμοὶ δημοδιδασκάλων καὶ Νηπιαγωγῶν

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Στράτου διορίζονται 1330 δημοδιδάσκαλοι καὶ 126 νηπιαγωγοὶ πρὸς πλήρωσιν τῶν ὑφισταμένων κενῶν ὀργανικῶν θέσεων εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ κράτους. Οἱ ἀνωτέρω διοριζόμενοι θὰ ἀναλάβουν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 10ης Σεπτεμβρίου, ἡμέρας ἐνάρξεως τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους 1963—64.

Διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀνωτέρω δημοδιδασκάλων ἐξαντλοῦνται οἱ πίνακες τῶν ἀδιορίστων ἀρρένων καὶ θηλέων ὁλοκλήρου τῆς χώρας τῶν ἐτῶν 1958 καὶ 1959 ὡς καὶ ὁ πίναξ θηλέων Β. Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1961. Κατόπιν τούτου θ' ἀρχίσῃ ὁ διορισμὸς τῶν ἀποφοίτων τοῦ ἔτους 1960 ὡς καὶ τῶν θηλέων Β. Ἑλλάδος 1962.

◆ Μέτρα διὰ τὴν ἐπάρκειαν καὶ τὴν ποιότητα τῶν σχολικῶν βιβλίων

Ὁ ὑπουργὸς Παιδείας κ. Χρ. Στράτος προήδρευσε συνεδριάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ὀργανισμοῦ Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συνεδρίασιν ἐξητάσθησαν θέματα σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν ἐπάρκειαν, τὴν ποιότητα καὶ τὴν πληρότητα τῶν διδακτικῶν βιβλίων ὡς καὶ τὸν ταχύτερον ἐφοδιασμὸν τῶν μαθητῶν διὰ τῶν ἀπαιτουμένων βιβλίων. Ἐπίσης διεπιστώθη ὅτι ὑφίσταται ἐπάρκεια βιβλίων, τὰ ὁποῖα θὰ διανεμηθοῦν ἐγκαίρως εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀγορὰ τούτων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἐν συνεχείᾳ συνεζητήθη ἡ λῆψις μέτρων διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ ἰδίᾳ τῆς πληρότητος ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου αὐτῶν καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως αὐξηθοῦν τὰ χρηματικὰ ποσὰ τῶν βραβείων καὶ ἐπαίνων εἰς τρόπον ὥστε δόκιμοι συγγραφεῖς καὶ παιδαγωγοὶ νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν καλυτέρων κατὰ τὸ δυνατὸν σχολικῶν βιβλίων. Τέλος, ὁ κ. ὑπουργὸς ἔδωσεν ἐντολὴν ὅπως ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦδε ἡ προεργασία τῆς ἐκδόσεως τῶν βοηθητικῶν βιβλίων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ἔλαβε δὲ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ὀργανισμοῦ ὅτι ἀπὸ τοῦ μεταπροσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους θὰ ἔχουν ἐκδοθῇ ὅλα τὰ βοηθητικὰ βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

◆ Μορφωτικὰ κέντρα διὰ τοὺς ἕλληνας μετανάστας

Δι' ἐγγράφου τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας ἀνετέθη εἰς τὴν Ἑταιρίαν Ἑλληνικῶν Σπουδῶν ἡ μελέτη τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας μορφωτικῶν κέντρων διὰ τοὺς Ἕλληνας προσωρινοὺς μετανάστας, ἐργαζομένους ἐν Γερμανίᾳ καὶ Βελγίῳ. Τὰ ἐν λόγῳ κέντρα ἀποβλέπουν νὰ παράσχουν εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν σημειουμένην ἰδιότητα ἐν προσωρινῇ ἀποδημίᾳ εὑρισκομένους Ἕλληνας, τὴν δυνατότητα κατὰ τὰς ὥρας σχολῆς νὰ ἀναγιγνώσκουν ἑλληνικὰς ἐφημερίδας, περιοδικὰ καὶ βιβλία.

◆ Κατάταξις τεχνικῶν σχολῶν

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου Παιδείας τὰ δημόσια τεχνικὰ σχολεῖα κατωτέρας ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ αἱ ἀντίστοιχοι πρὸς αὐτὰς ἰδιωτικαὶ τεχνικαὶ σχολαί, κατατάσσονται εἰς τὴν α' βαθμίδα μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ φέρουν τὴν ὀνομασίαν «κατώτεραι τεχνικαὶ σχολαί».

Ἐξ ἄλλου, αἱ δημόσιαι τεχνικαὶ σχολαὶ καὶ σχολαὶ τεχνικῶν βοηθῶν ἐργοδηγῶν καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ τοιαῦται κατατάσσονται εἰς τὴν 6' βαθμίδα μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ὀνομάζονται «μέσαι τεχνικαὶ σχολαί».

◆ Τὸ νέον Διοικ. Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως Καθηγητῶν Ἀγγλικῆς

Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν, τὸ νέον Διοικ. Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως Καθηγητῶν Ἀγγλικῆς ἀπηρτίσθη ἐκ τῶν κ.κ. Γεωργ. Τρυπάνη ὡς προέδρου, Γεωργ. Γοιμάλδη ἀντιπροέδρου, Ἀλεξ. Γκώγκου γεν. γραμματέως, Αἰμ. Βουγιουκλάκη ταμίου καὶ Ἠλ. Μπούτου συμβούλου.

Ἐκπαιδευτικὰ νέα ἀπὸ παντοῦ

Ἡ ἀνάγκη ἑνιαίας γλώσσης εἰς τὴν Εὐρώπην

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟΝ.—Θὰ ἀποκτήσῃ κάποτε ἡ γηραιὰ Εὐρώπη μίαν ἑνιαίαν γλῶσσαν; Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἀπασχολεῖ τελευταίως τοὺς ἐκπροσώπους τῶν 17 ἐθνῶν ποὺ ἀπαρτίζουν τὸ «Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης», χωρὶς ὅμως νὰ διαφαίνεται μία λύσις ποὺ νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς διεθνεῖς ὀργανισμοὺς ἀπὸ τὴν τεραστίαν δαπάνην χρόνου καὶ κόπου διὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ γραφειοκρατικοῦ καταρράκτου εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τῶν μελῶν τους.

Μερικοὶ προτείνουν ὅπως ἡ ἐκμάθησις τριῶν τουλάχιστον ἐκ τῶν διεθνῶν γλωσσῶν καταστῇ ὑποχρεωτικὴ εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς γηραιᾶς ἠπείρου, ἡ λύσις ὅμως αὐτὴ θεωρεῖται ἀπὸ ἄλλους ὡς συντελοῦσα εἰς τὴν ἐπίτασιν τῆς σημερινῆς βαβυλωνίας. Καὶ ἔτσι ἡ Εὐρώπη παραμένει γλωσσικῶς διεσπασμένη, διότι αἱ δύο μεγαλύτεραι ἀριθμητικῶς γλωσσικαί της ὁμάδες, ἡ ρωσικὴ καὶ ἡ γερμανική, δὲν ἀριθμοῦν παρὰ ἐλαχίστους ὀπαδοὺς μεταξὺ τῶν μικρῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης ὡς καὶ μεταξὺ τοῦ συνόλου τῶν λαῶν τῆς ὑφηλίου.

Αἱ κυριώτεραι γλῶσσαι εἰς Η.Π.Α.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ.—Σύμφωνα μὲ μίαν στατιστικήν, αἱ τρεῖς κυριώτεραι γλῶσσαι ποὺ ὁμιλοῦνται στὶς Η.Π.Α., ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀγγλικήν, εἶναι ἡ γερμανική, ἡ ἰταλικὴ καὶ ἡ ἱσπανική. Ἡ στατιστικὴ ἀναφέρει ὅτι στὶς Η.Π.Α. ζοῦν μονίμως 10 περίπου ἑκατομμύρια κατοίκων ποὺ ἔχουν γεννηθῆ σὲ ἄλλες χῶρες. Ἀπὸ αὐτούς, 1.300.000 ἐδήλωσαν ὅτι ὁμιλοῦν γερμανικά. Κατά τι ὀλιγώτεροι εἶναι οἱ ὁμιλοῦντες ἰταλικὰ καὶ ἱσπανικά. Ἑλληνικὰ ἐδήλωσαν ὅτι ὁμιλοῦν ὡς μητρική των γλῶσσαν 173.000 ἄτομα.

Ἀρχαῖα ἑλληνικὰ εἰς γυμνάσιον τῆς Χαβάης

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ.—Γυμνάσιον ἀρρένων τῆς Χαβάης ἀπεφάσισε νὰ εἰσαγάγῃ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ εἰς τὸ πρόγραμμά του.

Σχετικὴν ἀπόφασιν ἔλαβεν ὁ διευθυντὴς τοῦ γυμνασίου, διότι κατὰ τὴν περυσινὴν δοκιμαστικὴν εἰσαγωγὴν τοῦ μαθήματος οἱ μαθηταὶ ἔδειξαν μεγάλον ἐνθουσιασμὸν καὶ ζῆλον νὰ μάθουν ἀρχαῖα ἑλληνικά.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτὸς τῶν μαθητῶν ἦλθεν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν πεποιθήσεων τοῦ ἰδίου γυμνασιάρχου, ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ παιδεία ἀποτελεῖ τὴν βάσιν κάθε παιδείας.

Ἠλεκτρονικὸς ἐγκέφαλος διὰ τὴν μελέτην ἑλληνικῶν ἔργων

ΓΛΑΣΚΩΒΗ. — Τὸ πανεπιστήμιον τῆς Γλασκώβης πρόκειται νὰ ἱδρύσῃ μίαν κεντρικὴν βιβλιοθήκην ἑλληνικῶν ἔργων πρόζας, καταχωρημένων εἰς χαρτίνας ταινίας, αἱ ὁποῖαι θὰ διατίθενται εἰς λογίους πρὸς μελέτην δι' ἠλεκτρονικοῦ ἐγκεφάλου. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους εἰσηγητὰς τοῦ σχεδίου, ὁ αἰδεσιμώτατος Α. Μόρτον εἶπεν ὅτι ἡ πραγματοποίησις τοῦ σχεδίου κατέστη δυνατὴ κατόπιν μιᾶς δωρεᾶς τῆς Βρεταννικῆς Ἀκαδημίας, ἡ ὁποία ἠθέλησε νὰ «βοηθήσῃ τὴν πειραματικὴν χρῆσιν ἠλεκτρονικῶν ἐγκεφάλων εἰς τὴν κριτικὴν κειμένου καὶ ὕφους ἑλληνικῶν ἔργων». Ὁ κ. Μόρτον συνεργάσθη τελευταίως μὲ τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γλασκώβης κ. Γκ. Μαγκρέγκορ εἰς μίαν μελέτην δι' ἠλεκτρονικοῦ ἐγκεφάλου τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὁ σχηματισμὸς τῆς βιβλιοθήκης ἤρχισεν ἤδη καὶ ἴσως ὁδηγήσῃ εἰς δεύτερον, εὐρύτερον ἔργον, τὴν ἵδρυσιν μιᾶς βρεταννικῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης χαρτίνων ταινιῶν.

Μελετᾶται εἰς Η.Π.Α. ἡ κατάργησις τῶν θερινῶν διακοπῶν

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ.—Ἀλλάζει ἡ ἀτμόσφαιρα διὰ τοὺς ἐφήβους εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας. Πολλοὶ σπουδασταὶ παραιτοῦνται ἀπὸ τὰς διακοπάς των διὰ νὰ ἀφοσιωθοῦν τὸ καλοκαῖρι εἰς μελέτας. Τέσσερα ἑκατομμύρια ἀπὸ αὐτοὺς παρακολουθοῦν θερινὰ μαθήματα εἰς τὰ κολλέγια.

Μελετᾶται ἐξ ἄλλου τὸ θέμα τῆς καταργήσεως τῶν τριμήνων θερινῶν διακοπῶν εἰς τὰ σχολεῖα. Θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους ὡς ἀναχρονισμὸς καὶ — τὸ σπουδαιότερον — θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς ἀνεργίας τῶν ἐφήβων, ποὺ ἀπησχόλησε τελευταίως τὴν ἀμερικανικὴν κυβέρνησιν. Ὡς γνωστόν, εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας, τὰ παιδιὰ συνηθίζουν νὰ ἐργάζωνται κατὰ τὰς θερινὰς διακοπάς.

Νέον πλωτὸν ἀμερικανικὸν πανεπιστήμιον

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ.—Νέον «πλωτὸν Πανεπιστήμιον» ἑτοιμάζεται διὰ τὸ παρθενικόν του ταξίδι κατὰ τὸ φθινόπωρον. Σκοπός του εἶναι νὰ φέρῃ τὸν σπουδαστὴν πρὸς τὸν κόσμον μᾶλλον παρὰ τὸν κόσμον πρὸς τὸν σπουδαστήν. Οἱ σπουδασταὶ ποὺ θὰ ἐκπαιδεύωνται εἰς αὐτὸ θὰ περιέρχωνται τὸν κόσμον μὲ τὸ πλοῖον «Ἑπτὰ Θάλασσαι», ἀνῆκον εἰς τὰς ἀτμοπλοϊκὰς ἑταιρίας Εὐρώπης—Καναδᾶ καὶ Ὁλλανδίας—Ἀμερικῆς. Τὰ ταξίδια τῶν σπουδαστῶν χρηματοδοτεῖ ὁ πρώην πρόεδρος Ντουάϊτ Ἀΐζενχάουερ, ὁ ὁποῖος εἶπεν ὅτι τὰ ἐκπαιδευτικὰ ταξίδια ἀνὰ τὸν κόσμον γίνονται ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ προγράμματος «Σχέσεις μεταξὺ τῶν λαῶν», ποὺ ἤρχισεν ἐπὶ ἰδικῆς του προεδρίας.

Τὸ πλωτὸν Πανεπιστήμιον θὰ ὀνομασθῇ «Πανεπιστήμιον τῶν Ἑπτὰ Θαλασσῶν». Τὸ πρῶτον ταξίδι θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν Νέαν Ὑόρκην τὴν 22αν Ὀκτωβρίου καὶ θὰ τελειώσῃ εἰς τὸ Σὰν Ντιέγκο τῆς Καλιφορνίας, τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1964. Τὸ δεύτερον σχεδιάζεται ἀπὸ τὸ Σὰν Ντιέγκο, τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1964, μέχρι τῆς 9ης Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Τὸ πλοῖον θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξυπηρετήσῃ περίπου 1.000 ἀποφοίτους καὶ τελειοφοίτους σπουδαστάς. Θὰ ἐπισκεφθῇ 17 χώρας εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ συνήθους ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ Πανεπιστημίου θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ 35 καθηγητὰς τῶν μεγαλυτέρων Πανεπιστημίων ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ πρόγραμμα μαθημάτων θὰ περιλαμβάνῃ θέματα ὅπως ἡ γεωγραφία, ἡ ἱστορία, ἡ ἀνθρωπολογία, ἡ γλωσσολογία, ἡ λογοτεχνία καὶ αἱ πολιτικαὶ ἐπιστῆμαι, ἡ γεωλογία, ἡ φιλοσοφία, ἡ ψυχολογία, ἡ κοινωνιολογία καὶ ἄλλα. Τὸ πρόγραμμα προβλέπει καὶ ταξίδια εἰς τὴν ξηρὰν διὰ λιμένας ὡς ἡ Χονολουλοῦ, ἡ Γιοκοχάμα, τὸ Κόμπε, τὸ Κέελουνγκ, τὸ Χὸγκ - Κόγκ, ἡ Σαϊγκόν, ἡ Σιγγαπούρη, τὸ Μπανκόκ, ἡ Βηρυτός, ἡ Βομβάη, τὸ Σουέζ, ἡ Ἀλεξάνδρεια, ὁ Πειραιεύς, ἡ Ρώμη, ἡ Νεάπολις, αἱ Κάνναι, ἡ Βαρκελώνη καὶ ἡ Λισσαβών. Ἡ συμμετοχὴ διὰ κάθε ἑξάμηνον εἶναι 400 δολλάρια. Τὰ ἔξοδα διὰ τὸ ταξίδι 1590—1990 δολλάρια ἀναλόγως τῆς θέσεως.

Ἀμερικανοὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἐγκαταλείπουν τὸ ἐπάγγελμα

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Ἰούνιος.— Ἀμερικανοὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἐγκαταλείπουν τὸ ἐπάγγελμά των καὶ γίνονται ἐργάται εἰς τὰ ἐργοστάσια, διότι ἐκεῖ πληρώνονται καλύτερα. Αὐτὸ προκαλεῖ μεγάλην ἀνησυχίαν εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχάς, διότι τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον εἰς τὰ πανεπιστήμια καὶ τὰ κολλέγια πίπτει διαρκῶς, ἀνεκοίνωσεν ἡ ἀμερικανικὴ Ἑταιρία Ἐθνικῆς Παιδείας.

Ὑποχρεωτικὴ ἡ χειρωνακτικὴ ἐργασία διὰ τοὺς Κινέζους σπουδαστάς

ΠΕΚΙΝΟΝ. — Ἡ «Λαϊκὴ Ἡμερησία» εἰς κύριον ἄρθρον γράφει εἰς ὕφος ἐπιτακτικόν, ὅτι ὅλα τὰ σχολεῖα τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου ὀφείλουν νὰ ὀργανώσουν εἰς τὸ μέλλον τὴν συμμετοχὴν τῶν σπουδαστῶν εἰς τὰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας δι' ὡρισμένην περίοδον ἑκάστου ἔτους. Τοῦτο ἐπιβάλλεται διὰ νὰ διδαχθοῦν οἱ σπουδασταὶ ὅτι ἡ γεωργία ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ διὰ νὰ βοηθηθοῦν οὗτοι εἰς τὴν ἀποβολὴν τῆς προκαταλήψεως ὅτι εἶναι ὑποδεεστέρα ἡ σωματικὴ ἐργασία.

5. THE PROFESSIONAL EQUIPMENT OF TEACHERS

A Series of Articles by Mr. JOHN D. LOGAN JR.

B. A. in English Literature, M. A. in Linguistics
Director of Studies of the Institute of American Studies - IAS

(Σειρὰ ἄρθρων περὶ διδασκαλίας εἰς τὴν ἀγγλικήν, ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τοῦ Ἰνστιτούτου Ἀμερικανικῶν Σπουδῶν - IAS κ. John D. Logan Jr., M.A.)

What Teachers must Learn

I THINK I have discussed the various issues of the pronunciation-teaching controversy quite enough. It is time now for me to offer specific suggestions as to what teachers must learn if they are to become professionally well-equipped to handle pronunciation teaching adequately.

First, teachers must learn, for the English language as a whole, many of the basic facts about the major aspects of pronunciation.

A. They must learn about the segmental phonemes—the system of vowels and diphthongs and the system of consonants. A physiological approach is probably most useful here: teachers must learn how each unit in the sound system is articulated.

B. They must learn about the different degrees of stress and about stress patternings in words, phrases, and sentences. In other words, they must begin to understand what are the basic rhythms of the language.

C. They must learn about intonation—the patterns of changes in pitch-level that are 'draped', so to speak, on the stress-rhythm skeleton of English speech.

D. They must learn about different crucial features of the stream of speech. They must learn, for example, about the extreme length of vowel sounds in strongly stressed syllables and in syllables pronounced with falling intonation. They must also learn about the corresponding shortness of vowel sounds of syllables which have weak stress, and about the tendency of English to blur all vowel sounds into a common denominator—the minimum vowel (or vowels) in unstressed syllables. They must also learn about the existence of syllabic consonants parallel to the minimum vowel or vowels. They must also learn about the 'coalescing' in certain ways of final and initial sounds of adjoining words. They must learn, too, about the absence in connected speech of certain final consonant sounds of words which contain these sounds when they are pronounced in isolation. Finally, they must learn about the whole corps of structural words which exist in two or more forms—the so-called strong and weak forms, the latter occurring in unstressed syllables in connected speech.

E. They must learn to recognize phonemic distinctions in the sound system, in stress patterns and in intonation. In addition they must learn what important allophones of individual sounds occur in various sound combinations and under various conditions of stress and intonation. Again, they must learn to recognize allophonic rises in pitch level under strong stress, and to distinguish them from truly phonemic changes in pitch level.

Second, teachers must learn how English pronunciation differs from locality to locality and from person to person. At the very least they should learn how typical American pronunciation differs in such matters as vowel system, word stress, and vowel and consonant distribution from pronunciation typical of England. It would be much better if they learned some of the ways pronunciations differ **within** the United States and **within** the borders of the United Kingdom, both geographically and as determined by social and class differences. It would be still better if they learned a few of the salient pronunciation characteristics of English spoken elsewhere—in Ireland or Australia, for example.

Third, teachers should learn how pronunciation features differ in the various styles in which English is spoken—the intimate style used at the kitchen table, on the playground, in between office-mates; the more careful style used in teaching, in giving talks to small, friendly audiences, in talking on the radio or television; the very careful, somewhat artificial style often used in formal speeches, in religious services and ritual, or in other ceremonies; and intermediate stages in between.

Fourth, teachers should learn about how Greek pronunciation features compare and contrast with English pronunciation features under all the general categories, A, B, C, etc., that I discussed under the first point.

Fifth, teachers must examine thoroughly an extremely fundamental part of the culture of English-speaking nations—the omnipresent spelling system. Their object should be to find systematic correspondences between orthographic symbols and sounds. During this stage of their investigation of English pronunciation, it is very necessary for the teachers

to grasp the essential difference between pronunciation features and the symbols used in the culture to represent them.

Sixth, teachers must learn methods and techniques of applying their newly-won knowledge of English pronunciation and the writing system to the task of imparting good functional pronunciation habits to their students. Perhaps it is in this sixth stage of their study of English pronunciation that they should try to straighten out the confusion in their minds caused by (1), the existence in English-speaking culture (as in ordinary dictionary symbols, for example) of certain ways of describing pronunciation, and (2), the existence of various systems of symbols for vowels and consonants and for stress and intonation features that are used by different schools and factions of linguists and English teachers. Decisions should be made sometime before the beginning of a course about which of all these conflicting systems should be used as the basis for the teaching in beginning classes, and at what point during the advanced stages of learning students should be introduced to the tools the ordinary educated native speaker uses to cope with pronunciation difficulties —namely the desk dictionary, and the usage handbook. Of course, the problems of transition from one set of symbols to another as the student progresses in English are of paramount importance. These problems will decrease in difficulty if the teacher has resolved for himself the dilemma of the relationship of sound and symbol, as I suggested that he must under Point Five above.

If a teacher has by this time learned his lessons well he should see that pronunciation teaching methodology has several aspects. We must know what to teach, (or **not** to teach—I made several suggestions about this matter in the first article of this series), we must know when to teach, or in what order to teach that which we have decided to teach, and we must know how to teach—what techniques to use. The what and when come more under **syllabus** rather than under **methodology,** but since good syllabuses are at present non-existent, I would like to suggest that, until such syllabuses are developed, teachers must use their knowledge of the science of phonetics and phonemics, and especially their knowledge of the technique of comparing and contrasting the English and Greek pronunciation systems to decide how to approach teaching pronunciation at various levels and to different types of students.

The Difficulty of the Task

IT should be seen from the above exposition that is not a simple matter for a teacher to attain the technical competence he really ought to have in order to be able to teach pronunciation well. It is not merely a matter of being able to pronounce well himself. In fact, a teacher who speaks English natively can be rather ineffective at teaching pronunciation. He may even misinform students and teach distorted pronunciations. Many a misinformed teacher in England and American has made his pupils practice saying 'pen-sill' for **pencil** with a full /i/ vowel in the second syllable. Many a teacher has erroneously insisted that an expression like **last night** be pronounced with a **t** sound inserted to match the letter 't' in **last**. or has misled his pupils on other matters of English pronunciation.

On the other hand, if a teacher whose pronunciation is definitely imperfect has understood the basic principles of the phonetics and phonemics of English and has mastered the necessary technical details, I believe (along with Professor Charles C. Fries, who first expressed the idea) that he can get his students to acquire a pronunciation superior to and more like a native speaker's than his **own** ! What is required is patience and thoroughness in carrying out exposition, exercises and correction.

Why So Much Emphasis on Knowing Phonology ?

IT may be asked : What is the advantage of a teacher's acquiring all this knowledge about pronunciation ? Couldn't he spend his time much more profitably learning about English grammar, idiom and vocabulary, which are, after all, much more useful, ultimately, to his students ?

In my first article I have already furnished part of the answer by suggesting that the pronunciation system of a language is a great deal less complex than the grammatical system : naturally, then, it might be thought advantageous to deal with the relatively simpler subject first and master the essentials thoroughly, rather than concentrate exclusively on what is really a life-long process—the gradual discovery for oneself of the manifold mysteries and arcane secrets of English grammar.

Here, I would like to answer first that language is a whole and that therefore you cannot separate the important pronunciation aspect from the other aspects. There is, in fact, even a pronunciation underlying so-called 'silent reading' which could be detected by fine instruments that are able to measure minute muscular movements of the various vocal organs. Consequently, since pronunciation can never be dispensed with, why not be able to teach an acceptable pronunciation rather than allow the students to acquire a heavily distorted accent ? Also, it must be realized that you cannot produce grammatical and vocabulary distinctions without using the pronunciation system. Grammar is completely based on pronunciation ; you cannot make up a single good and accurate grammar rule on the basis of the letters of the alphabet. We must start with sounds, sound combinations, and other sound characteristics if we are to describe English grammar well. Therefore it is basic for all the rest of his teaching for a teacher to have mastered the various elements of pronunciation theory and practice.

The general pedagogical value of the ability to teach pronunciation well is illustrated in the following chain of reasoning : most experts would agree nowadays that we have got to get our students talking if they are to learn solidly and well ; in order for the students to lose inhibitions and to speak freely they must feel confident that they are speaking clearly and correctly ; in order for the **students** to feel confident about their pronunciations the **teacher** must feel confident that he is teaching good spoken English ; a teacher who is not sure of himself will ordinarily not be able to inspire his students with the necessary confidence and, oppositely, a teacher who has 'mastered his trade' can ordinarily transmit easily the idea that he knows what he is doing to his students ; thus, good pronunciation teaching has a beneficial effect on the teaching as a whole. The process illustrated by the foregoing 'chain-syllogism' is a real one, very difficult to argue away, I think, and may be summed up thusly : confidence breeds confidence.

Conclusion. A major part of the professional equipment of an English language teacher must be the knowledge of those principles and facts of English pronunciation described in outline earlier in this article. Without this knowledge a teacher is a pedagogical cripple ; with it as part of his pedagogical panoply he may approach his task rejoicing 'like a strong man to run a race'.

INSTITUTE OF AMERICAN STUDIES
LEARNING FOR LIVING
ATHENS

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μέλος τῆς «Ἐθνικῆς Ἀμερικανικῆς Ἑνώσεως διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν Ξένων Σπουδαστῶν»

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : **JOHN D. LOGAN** JR., M. A.

Διδάξας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Michigan, Η.Π.Α., τ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν ἕδραν Ἀμερικανικῆς Φιλολογίας

ΕΔΡΑ : ΦΕΙΔΙΟΥ 5γ — ΑΘΗΝΑΙ

Κεντρικαὶ Σχολαὶ

Α' : ΦΕΙΔΙΟΥ 5γ — Β' : ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ - ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 18 — Γ' : ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ

180 ΤΜΗΜΑΤΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Περιλαμβάνουν : Τάξεις Ἀρχαρίων — Προχωρημένων — **Lower** — **Proficiency**.
Τμήματα διὰ τὰ Πτυχία τῶν Πανεπιστημίων **Michigan** Η.Π.Α. καὶ **Cambridge** Ἀγγλίας.
Τμήματα Πρωϊνὰ — Ἀπογευματινὰ — Βραδυνὰ — Τρισεβδομαδιαῖα — Ἐντατικὰ — Ὑπερεντατικά.
Διὰ σπουδαστὰς ΠΑΣΗΣ ἡλικίας — Ἰδιαίτερα ΠΑΙΔΙΚΑ Τμήματα — Τμήματα Μαθητῶν Γυμνασίου.

60 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ εἰς συνοικίας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΓΓΡΑΦΑΙ :

Εἰς τὸ ΜΕΓΑΡΟΝ Ι.Α.S. - ΦΕΙΔΙΟΥ 5γ - Τηλεφ. 620.180

Ἐπίσης : Εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν Κεντρικῶν Σχολῶν καὶ εἰς τὰ Παραρτήματα τοῦ Ι.Α.S.

ΙΑS = ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ **ΙΑS = ΕΓΓΥΗΣΙΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ**

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

"Π. Α. Λ. Μ. ΕΡ.„ Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ 49 - ΤΗΛ. 616.714

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΡΙΟΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΗΝ 25ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1963

ΤΕΧΝΙΚΑ

1. ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, 2. ΜΟΝ. ΡΑΔΙΟΤΕΧΝΙΑΣ (ἄνευ ἐξετάσεων), 3. ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΙΑΣ (ἀσυρματιστῶν), 4. ΜΗΧΑΝΟΤΕΧΝΙΑΣ, 5. ΜΗΧΑΝ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, 6. ΕΡΓΟΔ. ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ἁρμοδιότης πολ. μηχανικοῦ)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ

1. ΜΟΝ. ΣΧΟΛΗ ΛΟΓΙΣΤΩΝ (ἀρτία κατάρτισις βάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Παιδείας καθοριζομένου προγράμματος διδακτέας ὕλης), 2. ΣΧΟΛΗ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΣΤΕΝΟΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΩΝ, 3. ΣΧΟΛΗ ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ (ἁρμοδιότητος ἀρχιτέκτονος — ΑΝΕΥ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ). — Πλήρης θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ κατάρτισις.

ΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΕΤΟΧΗΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

Πλήρης κατάρτισις διὰ θεωρητικῆς διδασκαλίας καὶ ἐφηρμοσμένης πρακτικῆς ἀσκήσεως ἐν εἰδικοῖς ἐργαστηρίοις. Πληροφορίαι καὶ ἐγγραφαὶ καθ' ἑκάστην ἀπὸ 8 π. μ. ἕως 9 μ. μ.

Ἡ δευτέρα Κεντρικὴ Σχολὴ τοῦ **I.A.S.** *εἰς τὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Ἀκαδημίας - Χαρ. Τρικούπη 18. Περιλαμβάνει αἰθούσας διδασκαλίας, αἴθουσαν διαλέξεων, κινηματογραφικῶν προβολῶν, ἀναγνωστήριον, κεντρικὴν θέρμανσιν, ἀνελκυστήρας κ.λ.π.*

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΔΡΑ : ΦΕΙΔΙΟΥ 5γ — ΑΘΗΝΑΙ

Τηλ. 620.180 — 614.949 — 616.328 — 621.276 — 614.492